

ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

พิมพ์ญาภา นุพิมพ์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
เมษายน 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ พิมพ์ญา นูพิมพ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

.....กรรมการ
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจาก ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ดร.สมุท ชำนาญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.สถาพร พฤษพิบูล อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก หัวหน้า ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และ นางพิศมัย ช่างไม้ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณคณะครู โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาทุกท่านที่อำนวยความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างราบรื่นด้วยดี คุณค่า และประโยชน์จากงานนิพนธ์ที่มีต่อวงการศึกษ ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีนี้เป็นเครื่องตอบแทนพระคุณ บิดา มารดา บุตรธิดา ญาติพี่น้อง และครู บาดอาจารย์ทุกท่านที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จตราบเท่าทุกวันนี้

พิมพ์ญาญา นุพิมพ์

58990064: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา

พิมพ์พญา นูพิมพ์: ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว (THE IMPLEMENTATION ON STUDENT CARE SYSTEM OF TESSABAN MITSAMPANWITTHAYA SCHOOL UNDER WANGNAMYEN MUNICIPALITY; SAKAEO PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุรัตน์ ไชยชมภู, กศ.ด. 111 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาสังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .30-.71 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ .96 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Effect size (ES.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาสังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาสังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ โดยรวมอยู่ในระดับแตกต่างกันกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับแตกต่างกันน้อย
3. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาสังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับแตกต่างกันกลาง ยกเว้น ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับแตกต่างกันน้อย และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับไม่แตกต่าง
4. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาสังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-3 ปี กับ 3-5 ปี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับแตกต่างกันมาก ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-3 ปี กับมากกว่า 5 ปี โดยรวมอยู่ในระดับแตกต่างกันมาก และครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 3-5 ปี กับมากกว่า 5 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับแตกต่างกันน้อย

58990064: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE IMPLEMENTATION ON STUDENT CARE SYSTEM/ TESSABAN MITSAMPANWITTHAYA SCHOOL

PIMYADA NOOPHIM: THE IMPLEMENTATION ON STUDENT CARE SYSTEM OF TESSABAN MITSAMPANWITTHAYA SCHOOL UNDER WANGNAMYEN MUNICIPALITY; SAKAEO PROVINCE. ADVISOR: SURATH CHAICHOMPU, Ed.D. 111 P. 2017.

This research aimed to study and compared the implementation of student care system at Tessaban Mitsampanwittaya School under Wangnamyen Municipality; Sakaao Province. The sample of this study was 80 teachers at Tessaban Mitsampanwittaya School under Wangnamyen Municipality; Sakaao Province, classified by sexes, educational background and work experiences. They were selected by purposive sampling. The research instrument was a five-rating-scale, with discriminant value between .30-.71 and the reliability value of .96. Statistical devices used for analyzing the data were Mean, Standard Deviation, and Effect size (*ES*.)

The findings were as follows:

1. The implementation of student care system at Tessaban Mitsampanwittaya School; in all and each aspect were rated at a high level, ranking from student screening, forwarding the students, the prevention and problem resolution of the students and the recognition of individual student, respectively.
2. The comparison on the implementation on student care system of the school between gender showed that there was moderate difference.
3. Comparison of the implementation of student care system at the school according to the educational background, in all and each aspects were different at moderate level; except, the student screening and the forwarding students were different at a low level, the recognition of individual was not different.
4. Comparison of the implementation of student care system at the school according to the teaching experiences between 1-3 years and 3-5 years, in all and each aspects were different at a high level, the teaching experiences of 1-3 years and more than 5 years in all and each aspects were different at a high level and the teaching experiences of 3-5 years and more than 5 years in all and each aspects were different at a low level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
คำถามของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
สภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาล	
เมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว	11
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	14
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา	
สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว	39
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากร	50
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปผล	73
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก	91
ภาคผนวก ข	95
ภาคผนวก ค	101
ภาคผนวก ง	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย	111

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน	56
2	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้าน	57
3	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	58
4	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการคัดกรองนักเรียน	59
5	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งเสริมนักเรียน.....	60
6	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	62
7	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งต่อนักเรียน	63
8	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ.....	65
9	การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	67
<p>ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามวุฒิการศึกษา .....</p>	
11	68
<p>การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....</p>	
12	69
<p>ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสพการณ์ในการสอน .....</p>	
13	70
<p>การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสพการณ์ในการสอนระหว่างประสพการณ์ในการสอน 1-3 ปี กับ 3-5 ปี .....</p>	
14	71
<p>การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสพการณ์ในการสอนระหว่างประสพการณ์ในการสอน 1-3 ปี กับมากกว่า 5 ปี....</p>	
15	72
<p>การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสพการณ์ในการสอนระหว่างประสพการณ์ในการสอน 3-5 ปี กับมากกว่า 5 ปี....</p>	
16	96
<p>ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว .....</p>	
17	102
<p>ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว.....</p>	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคโลกาภิวัตน์ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ด้วยสภาพสังคมที่มีความวุ่นวายและมีการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้วิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ ก็เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบททั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่มีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตน้อย ความรู้ไม่เท่าทันการณ์ ขาดการยับยั้งชั่งใจจากสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางสังคม ขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวและสังคมรอบข้างจึงเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาทั้งกับเด็กและเยาวชนตลอดจนสังคมเป็นอย่างมาก เช่น ความรุนแรง ยาเสพติด อาชญากรรม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีพฤติกรรมเลียนแบบชาวตะวันตก ใช้จ่ายเงินและสิ่งของอย่างฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย เยาวชนซึ่งเป็นวัยที่ต้องการความดูแลช่วยเหลือส่งเสริมจากผู้ใหญ่และผู้ปกครอง สถานการณ์ปัจจุบันสภาพแวดล้อม และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อตัวเด็ก รวมทั้งสิ่งยั่วยุที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ก่อให้เกิดปัญหากับเด็กได้อย่างมากมาย (ปริญญา ไชยสุรินทร์, 2558, หน้า 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษาไทยที่มีจุดมุ่งหมายกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาที่พัฒนา “คน” ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หรือเป็นคนดี คนเก่ง และคนที่มีความสุข (มาตรา 6) และการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองและถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของคน ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลให้มีลักษณะด้านการรู้จักคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ปัญหาได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตลอดจนทำให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการ กำกับ ดูแลและส่งเสริมการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับ กำหนดนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาให้กับส่วนราชการในสังกัด ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 2) ซึ่งสอดคล้องกับสุนันท์ โปธิบาย (2552, หน้า 1) ที่กล่าวว่า การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ เพราะสาเหตุที่ว่า มนุษย์เป็นกลไกที่ขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติหากเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรอบรู้ มีความเข้าใจ มีทักษะในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประหยัดคุ้มค่า และมีประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับเสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์ (2552, หน้า 9) ที่กล่าวว่า กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมความเจริญก้าวหน้าในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแบบไร้พรมแดน ก่อให้เกิดการหลั่งไหลแลกเปลี่ยนของวัฒนธรรม ทั่วโลก ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีการรับรู้ ความคิด เจตคติและพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหา สังคมมีมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาเสพติดที่แพร่ระบาดในหมู่นักเรียนนักศึกษา ปัญหาพฤติกรรม วัยรุ่นที่นิยมความฟุ่มเฟือยและไม่เหมาะสม ปัญหาพฤติกรรมทางเพศทั้งในด้านการมีเพศสัมพันธ์ ในช่วงอายุที่เร็วขึ้น ปัญหาการพนัน ปัญหาการก่ออาชญากรรมที่เกิดจากการควบคุมตัวเองไม่ได้ ล้วนแต่กระทบต่อคุณภาพชีวิตและความสงบสุขของสังคม

ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อผู้คนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ปัญหาที่ตามมา คือ ปัญหาเศรษฐกิจ การระบาดของ สารเสพติด การแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคน ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาต่าง ๆ มีผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาเกี่ยวกับ เด็กวัยรุ่น ที่อยู่ในวัยเรียน เช่น แต่งกายผิดระเบียบ กิริยามารยาทพุดจาไม่สุภาพ หนีโรงเรียน เทียวเตร่กลางคืน มั่วสุม ทะเลาะวิวาท จนถึงปัญหาในระดับที่ก่ออาชญากรรมและติดยาเสพติด รวมทั้งนักเรียนหญิงมีเพศสัมพันธ์กับนักเรียนชาย เป็นต้น (กระทรวงสาธารณสุข, 2556, หน้า 2) ดังนั้น ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงต้องบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ ประกอบกับมีวิธีการใช้เครื่องมือที่มี ประสิทธิภาพ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจน มีการติดต่อประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปลอดภัยจากสารเสพติดและอบายมุขในเรื่องต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556, หน้า 13)

การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือ และกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยยกระดับความสามารถของประชากรในประเทศให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปัจจุบันสถานศึกษาต่าง ๆ นอกจากจะจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแล้ว ยังต้องมุ่งพัฒนาและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมรวมไปถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วย ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 13) ได้กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสร้างโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีจิตสำนึกของความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดี ตระหนักและรู้คุณค่าของขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมที่ดีงาม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับวินัย จันทรานาค (2558, หน้า 2) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยมีวิธีการดำเนินงาน และเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปลอดภัยจากสารเสพติด และมีความสุขในการดำรงชีวิตในสังคม ทั้งนี้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพได้นั้น คณะกรรมการดำเนินงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละฝ่ายจะต้องมีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ ต้องมีความเข้าใจในการดำเนินงานไปในแนวทางเดียวกัน มีการร่วมมือกันในการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง และต้องมีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อร่วมกันแก้ไขจุดบกพร่อง และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง ประกอบกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้โรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีการทำงานร่วมกันโดยผ่าน

กระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 6) อีกทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังเกิดประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนในด้านนักเรียนได้รับการสอดคล้องและได้รับการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้มีพัฒนาการทางด้านสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี ตลอดดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี และได้รับการพัฒนาด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ อีกทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน ตลอดจนมีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษามีความรักในศรัทธาในวิชาชีพครู และผู้บริหารสถานศึกษารู้จักศักยภาพของครูและบุคลากรในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ ตลอดจนได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียน และผู้ปกครองชุมชนตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนเข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลานเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน ตลอดจนนักเรียนมีคุณภาพดีมีปัญญาและมีความสุขมีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนลดการใช้ยาของหน่วยงานต่าง ๆ (มธุริน แผลงจันทร์, 2554, หน้า 13)

โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 1,813 คน นักเรียนส่วนใหญ่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ และทำงานที่ต่างจังหวัดกันมาก จากการตรวจสอบจากระบบดูแลช่วยนักเรียนของครูที่ปรึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผู้ปกครองทำงานอยู่ต่างจังหวัด ทำให้นักเรียนอยู่กับปู่ย่า ตายาย หรือญาติ จนบางครั้งทำให้เด็กบางคนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ไม่ชอบมาโรงเรียน ดิฉันเพื่อนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ คุณบุหรี่ คิ้มเหล้า จนบางครั้งทำให้มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับวัยรุ่นในพื้นที่ หรือนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม บางคนมีพฤติกรรมเชิงชู้สาว ทำให้ออกจากโรงเรียนกลางคัน หรือบางครั้งนักเรียนชายมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู และได้เถียงกับครูประจำชั้น (โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา, 2558, หน้า 3)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน ตลอดจนนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

คำถามของการวิจัย

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับใด
2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกันหรือไม่

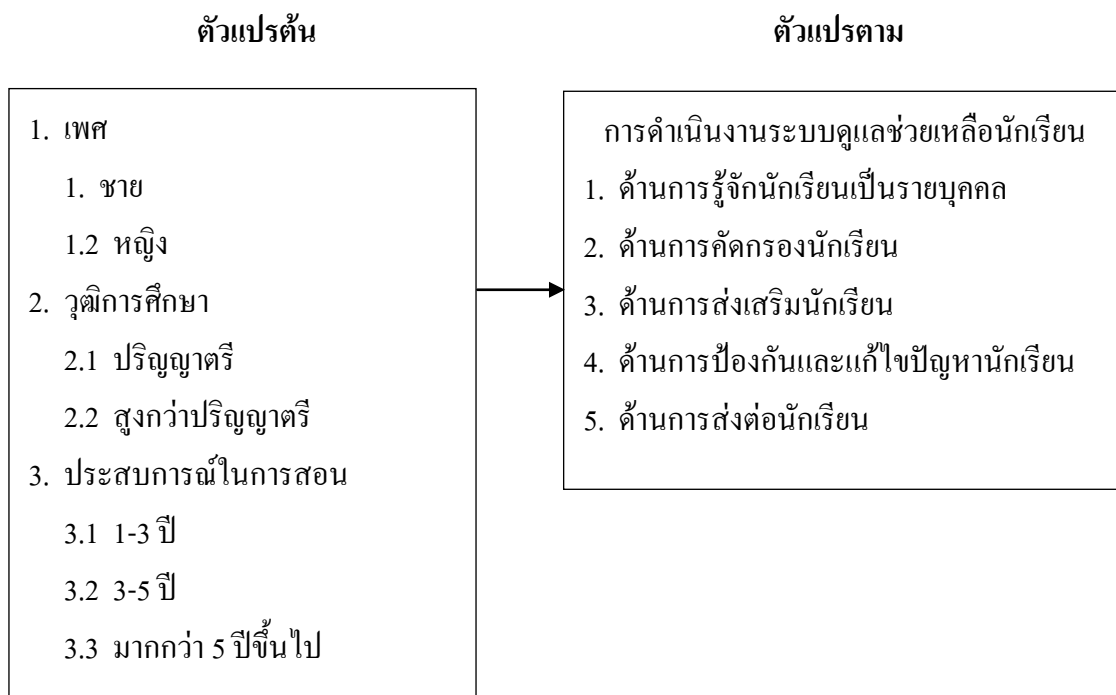
สมมติฐานของการวิจัย

1. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ แตกต่างกัน
2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน
3. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 35-54) โดยผู้วิจัยได้ศึกษา และเปรียบเทียบตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน สามารถแสดง ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ดังนี้

1. ทำให้ทราบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยผู้บริหาร ครู สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 35-54) ที่กำหนดการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีขอบเขต ดังนี้

- 1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน
- 1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน
- 1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน
- 1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

- 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน
  - 3.1.1 เพศ
    - 3.1.1.1 ชาย
    - 3.1.1.2 หญิง
  - 3.1.2 วุฒิการศึกษา
    - 3.1.2.1 ปริญญาตรี
    - 3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี
  - 3.1.3 ประสบการณ์ในการสอน
    - 3.1.3.1 1-3 ปี
    - 3.1.3.2 3-5 ปี
    - 3.1.3.3 มากกว่า 5 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 35-54) ที่กำหนดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีขอบข่าย 5 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 3.2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน
- 3.2.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน
- 3.2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน
- 3.2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

1. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและการแก้ไขปัญหา นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง และมีทักษะในการดำรงชีวิตและปลอดภัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง วิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้วิธีการหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นด้าน การเรียน ความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านยาเสพติด ด้านความปลอดภัย ด้านพฤติกรรมทางเพศ เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการป้องกันช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยครูมีแนวทางพิจารณานักเรียนตามเครื่องมือ โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูประจำชั้นจะดำเนินการต่อจากการรู้จักนักเรียน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด นำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยสถานศึกษาจะต้องจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครู เพื่อให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา นักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา

และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กับมา มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น และสามารถปรับตัวที่เผชิญกับปัญหาการดำรงตนได้เหมาะสมตามวัย โดยใช้รูปแบบที่หลากหลายตามสภาพและความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการพิเศษต่าง ๆ ให้มีความสามารถ มีคุณภาพตามเป้าหมายของโรงเรียน และชุมชน

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูที่ปรึกษาต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมในชั้นเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการเยี่ยมบ้านนักเรียน

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน หมายถึง การดำเนินการกับกลุ่มนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหารุนแรงที่ครูไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้โดยลำพัง หรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น หรือกรณีที่เด็กมีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาสที่ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม และมีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

3. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูประจำชั้น ครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครองของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2559

4. เพศ หมายถึง ครูโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

5. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

5.1 ปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาที่สำเร็จการศึกษาไม่เกินวุฒิปริญญาตรี และไม่สำเร็จการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี

5.2 ปริญญาตรีขึ้นไป หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาที่สำเร็จการศึกษาวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป หรือเทียบเท่า โดยได้รับวุฒิปริญญาตรี โท เอก

6. ประสิทธิภาพในการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอน และปฏิบัติงานพิเศษต่าง ๆ ดังนี้

6.1 1-3 ปี หมายถึง ประสิทธิภาพการทำงาน 1-3 ปี

6.2 3-5 ปี หมายถึง ประสิทธิภาพการทำงาน 3-5 ปี

6.3 มากกว่า 5 ปีขึ้นไป หมายถึง ประสิทธิภาพการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

7. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

8. เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการของเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น ประกอบด้วย 19 หมู่บ้าน โดยรับผิดชอบการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว มีประเด็นตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
2. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 ถนนสายสระแก้วจันทบุรี ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว หลังจากที่การอำเภอวังน้ำเย็น ห่างจากตลาดวังน้ำเย็นประมาณ 1.5 กิโลเมตร แต่เดิมชื่อโรงเรียนมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 ได้ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาลตำบลวังน้ำเย็น และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา เปิดเรียนครั้งแรกเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2521 ที่วัดทองมิตรสัมพันธ์ (วัดศรีเจริญทรัพย์ในปัจจุบัน) โดยอาศัยศาลาการเปรียญของวัด และอาคารเรียนชั่วคราวที่ชาวบ้านร่วมกันสร้างเป็นสถานที่เรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 170 คน ครู 2 คน โดยมีนายทวี ธีรังค์ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ต่อมาปี พ.ศ. 2522 บริษัท เอส โซสแตนด์คาร์ด (ประเทศไทย) จำกัด ได้จัดสร้างอาคารเรียนถาวรให้ 1 หลัง จำนวน 6 ห้องเรียน 1 ห้องพักครู ส้วม 1 หลัง 4 ที่ พร้อมทั้ง

อุปกรณ์ที่จำเป็นต่าง ๆ รวมมูลค่าทั้งสิ้น 1 ล้านบาท บนที่ดินของนายยืนยง-นางหยุกกัน เอกนิรันดร์, นายนิมิต-นางลออ เอกนิรันดร์ พร้อมญาติและเพื่อน ๆ เป็นผู้บริจาคที่ดินให้จัดสร้าง จำนวน 33 ไร่ 3 งาน 26 ตารางวา เป็นที่ตั้งของโรงเรียนในปัจจุบันอยู่ห่างจากวัดทองมิตรสัมพันธ์ 500 เมตร (หลังที่ว่าการอำเภอวังน้ำเย็น) การก่อสร้างเสร็จสิ้นและรับมอบเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 โดยนายวิญญู อังคนารักษ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ในขณะนั้นเป็นผู้รับมอบ

ปัจจุบัน โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 1,813 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 80 คน มีอาคารเรียน 6 หลัง อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 หลัง อาคารอำนวยการ 2 หลัง อาคารเอนกประสงค์ 1 หลัง โดมสำหรับจัดกิจกรรม 1 หลัง ห้องน้ำ-ห้องส้วม 2 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง อาคารร้านค้าสหกรณ์ 1 หลัง สนามฟุตบอล 1 แห่ง และสนามฟุตซอล 1 แห่ง

วิสัยทัศน์

โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยามุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในการจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น

พันธกิจ

1. ยกระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
2. ยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ
3. จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
4. พัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้
5. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
6. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ
2. ผู้เรียนมีคุณภาพ
3. ผู้เรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
4. สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามีประสิทธิภาพ ทันสมัยและเพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้
5. อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมความพร้อมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
6. เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต
7. โรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู
2. ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู
3. การจัดสรรอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

5. ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
6. ส่งเสริมมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน
7. ส่งเสริมสุขภาพนักเรียน
8. ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
9. จัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
10. พัฒนาแหล่งการเรียนรู้
11. พัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
12. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการดำรงชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. รักความเป็นไทย

8. มีจิตสาธารณะ

จุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษา

1. ผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษามีจำนวนเพียงพอตามเกณฑ์และมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพครูและจรรยาบรรณ
2. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ
3. สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีระบบสื่อสารสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา
4. ผู้เรียนมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์
5. สถานศึกษามีอาคารเรียนอาคารประกอบสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
6. สถานศึกษาบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา, 2559, หน้า 3-5)

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากเอกสารงานวิจัยและนักวิชาการที่กล่าวไว้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

กิติภพ เกาแก้ว (2547, หน้า 5) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ คือ ดำเนินตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การปรับปรุงแก้ไขและการส่งต่อ

บุญประสพ กุลศรี (2550, หน้า 6) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ และขั้นตอน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานเพื่อก่อให้เกิดคุณภาพ จนมีหลักฐานในการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคนที่มีส่วนร่วมมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การปรับปรุงแก้ไขและการส่งต่อ

รังสรรค์ เพ็งหนู (2551, หน้า 15) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูประจำชั้น เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยใช้การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

สมศักดิ์ วันศิริ (2550, หน้า 16) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนและมีวิธีการที่หลากหลาย โดยใช้เครื่องมือที่มีมาตรฐานที่ก่อให้เกิดคุณภาพกับผู้เรียน ตลอดจนมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 6) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งได้การสนับสนุน และส่งเสริมจากโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพของตนเองให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง

อานนท์ นนทวัน (2551, หน้า 5) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักที่ทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอกรวมถึงการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

จุริรัตน์ มีพันธ์ (2553, หน้า 13) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารทางระบบของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครูมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกันอย่างใกล้ชิด

จุฑาทภรณ์ นาคประวัตติ (2553, หน้า 12) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีทักษะในการดำรงชีวิตและปลอดภัยจากวิกฤติทั้งปวง

ดาวรุ่ง มุกดาภิ (2554, หน้า 15) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือ ประกอบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานประสานความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในและนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการป้องกัน และแก้ไขปัญหา โดยดำเนินงานสามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนการปรับปรุงแก้ไข และการส่งต่อ

มธุริน แผลงจันทิก (2554, หน้า 9) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักตนเองเป็นรายบุคคล การคัดกรอง นักเรียนการส่งเสริมนักเรียนการป้องกันและแก้ไขการส่งต่ออย่างมีขั้นตอนมีวิธีการและเครื่องมือ โดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพัฒนาการและสามารถ ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ปณยวีร์ ชัยสวัสดิ์ (2555, หน้า 54) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนวิธีการและเครื่องมือการทำงาน ที่ชัดเจน โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธอันดี ระหว่างครูนักเรียนและผู้ปกครองเป็นสำคัญและเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีความสุข กับการเรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายตา (2556, หน้า 22) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ประกอบกับมีวิธีการและเครื่องมือ ในการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ตลอดจนครูที่ปรึกษา มีการประสานขอความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งได้รับการ สนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

พิมพ์ผ่องแผ้ว (2557, หน้า 12) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนให้มีคุณภาพอย่างมีวิธีการ ระบบและขั้นตอน ประกอบกับมีเครื่องมือที่ชัดเจนมีมาตรฐาน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนให้ไปในทางที่ พึงประสงค์มากขึ้น รวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นด้วย

ชุตติกรณ์ นิสสัย (2558, หน้า 15) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีองค์ประกอบมีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการดำเนินงานพัฒนาและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน

จงจิตร สิงห์ทอง (2558, หน้า 14) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งมีทักษะในการดำรงชีวิตและปลอดภัยและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและการแก้ไขปัญหา นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง และมีทักษะในการดำรงชีวิต และปลอดภัย

วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 5) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีกระบวนการดำเนินงาน และมีเครื่องมือที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานประกอบกับสามารถตรวจสอบได้
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนหน่วยงาน องค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือน้อย่างเต็มที่ และส่งเสริมพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ในด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 6) กล่าวถึง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้โรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐาน การปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายตา (2556, หน้า 26) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า เป็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง ครูแนะแนว ผู้บริหาร ผู้ปกครององค์กรทั้งภาครัฐและ

เอกชนได้ร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นทางการ มีเอกสารหลักฐาน รวมทั้ง มีการประเมินคุณภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนปลอดภัยจาก ความเสี่ยงจากสภาพสังคมปัจจุบันในทุกทาง และเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในโรงเรียนได้อย่างมี ความสุข

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้นักเรียนที่ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงานและองค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญา ให้เต็มตามศักยภาพเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มธุริน แผลงจันทิก (2554, หน้า 13) กล่าวถึง ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการสอดส่องและได้รับการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้มีพัฒนาการทางด้าน สุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี และได้รับการพัฒนา ด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน ตลอดจนมีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา มีความรักในศรัทธาในวิชาชีพครู
3. ผู้บริหารสถานศึกษารู้จักศักยภาพของครูและบุคลากรในการขับเคลื่อนการปฏิรูป การเรียนรู้ตลอดจนได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียน
4. โรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาได้รับการยอมรับการสนับสนุน และความช่วยเหลือจากชุมชนบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้
5. ผู้ปกครองชุมชนตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนเข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอน บุตรหลานเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน
6. เขตพื้นที่การศึกษาพัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียนพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการ ทำงานการนิเทศติดตามผลการประเมินผล การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบข้อมูลสารสนเทศทางข้อมูลระดับบุคคลและระดับโรงเรียน
7. ประชาชนนักเรียนมีคุณภาพดีมีปัญญาและมีความสุขมีการเชื่อมโยงข้อมูลของ เยาวชนทุกระดับลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนลดการใช้จ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ

เตรียมศักดิ์ อินุเทน (2551, หน้า 16) กล่าวถึง ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

1. นักเรียนได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
2. นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างครูและบุคคลรอบด้านเป็น ไปด้วยดีและอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเอง และควบคุมตนเองให้มีการพัฒนาการความฉลาดด้านอารมณ์
4. นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และตลอดจนได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพ

โดยรอบด้าน

5. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจังด้วยความเอื้ออาทร

จตุภรณ์ พิศสัย (2558, หน้า 21) กล่าวถึง ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

1. นักเรียนมีการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างทั่วถึง

2. ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน โดยนำข้อมูลนั้นมากำหนดเป็นแนวทางเพื่อส่งต่อและพัฒนานักเรียน

3. ผู้ปกครองและครูมีการร่วมมือกันในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนปรึกษาและร่วมกันหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียนเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

4. ผู้บริหารสามารถใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหลักสูตร

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประโยชน์ คือ นักเรียนได้รับการสอดส่องและได้รับการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้มีพัฒนาการทางด้านสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี ตลอดดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี และได้รับการพัฒนาด้านการเรียนรู้และความสามารถ ตลอดจนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน ประกอบกับนักเรียนรู้จักตนเองควบคุมตนเอง มีความฉลาดทางอารมณ์ และได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างมีระบบขั้นตอน และมีเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการพัฒนานักเรียน ดังนี้

วนิดา ชนินทุททวงศ์ (2544, หน้า 13-14) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความสุขในทุกด้าน

3. คณะกรรมการ และคณะทำงาน ต้องมีการประสานงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

4. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรสำคัญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน ตลอดจนได้รับการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ

5. การอบรมครูและบุคลากรให้มีความรู้และทักษะ ในเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูลแก่ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่อง ทักษะการปรึกษา และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 7) กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

1. ทีมนำและทีมประสาน อันได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน รองผู้บริหาร โรงเรียนทุกฝ่าย

2. กรรมการสถานศึกษา รวมทั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานต่าง ๆ

ตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

3. ครูที่ปรึกษา และบุคลากรใน โรงเรียนมีความตระหนักในความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน

4. คณะกรรมการ หรือคณะทำงานทุกคนจะต้องมีการประสานงานการดำเนินงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมเพื่อปรึกษาในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

5. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักที่มีความสำคัญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งได้รับการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จากทางโรงเรียน

6. การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลความรู้แก่ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

พิมพา ผ่องแผ้ว (2557, หน้า 12) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครู และบุคลากรทุกฝ่ายต้องร่วมมือ ร่วมแรงในการประสานสัมพันธ์กับทางผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะเพื่อความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษา จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคน ในโรงเรียน ตลอดจนการอบรมครูและบุคลากรให้มีความรู้และทักษะ ในเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูลแก่ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บทบาทและหน้าที่ของครูที่ปรึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 24-26) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาและครูประจำชั้น ไว้ดังนี้

1. ดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางที่กำหนด คือ
  - 1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการรวบรวมข้อมูลจำแนกจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดทำข้อมูลให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน
  - 1.2 การคัดกรองนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูล จำแนก จัดกลุ่มผู้เรียน เช่น กลุ่มเด็กที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาต้องการช่วยเหลือเร่งด่วน
  - 1.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยการจัดกิจกรรม โครงการ โครงการงาน ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง มีทักษะในการดำรงชีวิต
  - 1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา ดูแลให้คำปรึกษากรณีปัญหาที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
  - 1.5 การส่งต่อ กรณีปัญหาของนักเรียนซับซ้อน ให้ส่งต่อไปยังครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง หรือผู้มีทักษะความสามารถตรงกับลักษณะปัญหา
2. พัฒนาตนเองด้านองค์ความรู้ทางจิตวิทยาการแนะแนว และทำให้คำปรึกษา
3. ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษาปัญหารายกรณี
4. บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและประเมินรายงานส่งหัวหน้าระดับ
5. อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 5) กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของครูที่ปรึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายและแต่งตั้งจากผู้บริหารให้ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลนักเรียนในด้านการเรียน ด้านส่วนตัว ด้านสังคม ตลอดจนให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อพบปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเป็นสาเหตุทำให้ไม่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษา และการดำรงชีวิตในสถาบันการศึกษาและด้านอื่น ๆ

จงจิตร สิงห์ทอง (2558, หน้า 22) กล่าวถึง ครูที่ปรึกษาควรมีบทบาทและหน้าที่ คือ ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำและให้คำปรึกษานักเรียนทางการเรียนการแก้ปัญหาและการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ติดตามดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด และตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางที่กำหนดโดยพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า บทบาทและหน้าที่ของครูที่ปรึกษาเป็นผู้แนะนำและให้คำปรึกษานักเรียนทางการเรียน ด้านส่วนตัว ด้านสังคม ตลอดจนการแก้ปัญหาและการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ตลอดจนยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยใจที่เป็นกลางมีเหตุผลควบคุมอารมณ์ได้ดี มีคุณธรรม มีความประพฤติดีเสียสละรับผิดชอบกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติหน้าที่

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นอกจากมีกระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ยังมีภารกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนมีประเด็นที่ควรพิจารณา ซึ่งมีภารกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 19-30) กล่าวถึงรายละเอียดการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ไว้ดังนี้

1.1 ด้านความสามารถ

1.1.1 ความสามารถด้านการเรียน ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชา ผลการเรียนเฉลี่ยในแต่ละภาค/ ปีการศึกษาที่ผ่านมา ผลการสอบวัดความรู้ระดับชาติ (NT) และพฤติกรรมการเรียน วิธีการดำเนินงานโดยการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวัดความรู้มาตรฐานระดับชาติ สังเกตสำรวจพฤติกรรมการเรียน เช่น การมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ เวลาเข้าชั้นเรียน และการสัมภาษณ์/ สอบถามครูประจำวิชา ผู้ปกครองนักเรียน

1.1.2 ความสามารถพิเศษ ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ได้แก่ พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถพิเศษ ผลงาน ชิ้นงาน โครงการ และเอกสารหลักฐาน ร่องรอยแสดงถึงพฤติกรรมที่โดดเด่น วิธีการดำเนินงาน โดยการสังเกต การแสดงออกถึงความสามารถพิเศษ

1.2 ด้านสุขภาพ

1.2.1 สุขภาพทางร่างกาย ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ได้แก่ ความผิดปกติ ความพิการ และความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การมองเห็น การได้ยิน บกพร่องทางการพูด และภาษา ออทิสติก หรือพิการซ้ำซ้อน โรคประจำตัว ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนสูงและน้ำหนัก และความสะอาดของร่างกาย วิธีการดำเนินงาน โดยสำรวจนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ศึกษาระเบียบนสะสมศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกสุขภาพ การสัมภาษณ์ การสอบถามและการสังเกต

1.2.2 สุขภาพทางจิตใจและพฤติกรรม ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ได้แก่ สภาพอารมณ์ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ความเครียด ความวิตกกังวลหรือซึมเศร้า ความประพฤติก เช่น การลักขโมย การทำร้ายตนเอง พฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียน ความสามารถพิเศษและการปรับตัว เช่น พฤติกรรมการไม่ตั้งใจ สมาธิสั้น ตลอดจนความสัมพันธ์กับเพื่อน/ ครู/ ผู้ปกครอง วิธีการดำเนินงาน โดยการสังเกต การสอบถาม เยี่ยมบ้าน วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนและประเมินความฉลาดทางอารมณ์ Emotional quotient (EQ)

1.3 ด้านครอบครัว

1.3.1 เศรษฐกิจของครอบครัว ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ได้แก่ รายได้ผู้ปกครอง ภาระหนี้สิน ความพอเพียงของรายรับรายจ่าย และจำนวนเงินที่นักเรียนได้รับในแต่ละวัน วิธีการดำเนินงาน โดยการศึกษาข้อมูลจากระเบียนสะสม สัมภาษณ์นักเรียน ผู้ปกครอง เยี่ยมบ้าน และศึกษาข้อมูลสถิติ Education information system (EIS)

1.3.2 การคุ้มครองสวัสดิภาพ ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ได้แก่ ความสามารถในการคุ้มครองดูแลนักเรียนได้อย่างปลอดภัยและเหมาะสม ความเหมาะสมของสภาพที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวและการถูกคุกคามล่วงละเมิดทางเพศ วิธีการดำเนินงาน โดยการศึกษาข้อมูลจากระเบียนนักเรียน สังเกต สอบถาม เยี่ยมบ้าน และสำรวจเด็กค้อยโอกาส

1.4 ด้านยาเสพติด ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก พฤติกรรมในชั้นเรียน การใช้ยา การคบเพื่อน สุขภาพและบุคลิกภาพ สถานภาพครอบครัว และสิ่งแวดล้อมและผลการตรวจปัสสาวะ วิธีการดำเนินงาน โดยการสังเกต การสอบถาม เยี่ยมบ้าน ตรวจสุขภาพและตรวจปัสสาวะ

1.5 ด้านความปลอดภัย ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ได้แก่ สถานภาพครอบครัว และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลการเดินทาง/ การใช้ยานพาหนะ การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

และการแต่งกายที่หล่อแหลม วิธีการดำเนินงานโดยการศึกษาข้อมูลจากระเบียนสะสม จากการประเมิน จุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียน การสัมภาษณ์นักเรียน/ ผู้ปกครอง สังเกตพฤติกรรมนักเรียนและ การเยี่ยมบ้านนักเรียน

1.6 ด้านพฤติกรรมทางเพศ ประกอบด้วยพฤติกรรมผู้สาวและพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ได้แก่ บุคลิกภาพ การอยู่ในกลุ่มที่มีเพศตรงข้าม และสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก วิธีการดำเนินงานโดยการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์นักเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องการตอบแบบสอบถามประเภทอื่น ๆ เช่น โครเอเชีย และการทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ

บัวเครือ โพธิ์ชัย (2548, หน้า 27) กล่าวถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลว่าเป็นส่วนสำคัญ พื้นฐานที่ครูประจำชั้นจะดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ทุกทาง เพราะครูประจำชั้น เป็นผู้มีโอกาสใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าเป็นเรื่องโรงเรียน เพราะทุก ๆ สัปดาห์จะต้องมีชั่วโมง พบนักเรียนของตนเองอย่างน้อย 1 ครั้ง จะทำให้ได้มีโอกาสได้รู้จักคุ้นเคยกับนักเรียนของตนเอง มากขึ้น ครูประจำชั้นควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิดเลย ต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ตัวนักเรียนแต่ละคนมาแยกไว้เฉพาะราย ซึ่งเราเรียกว่า ระเบียนสะสมจะเป็นประโยชน์ในการให้ คำแนะนำช่วยเหลือเพราะเป็นที่ทราบคืออยู่แล้วว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถด้านครอบครัว ด้านการเรียนไม่เหมือนกัน

เพ็ญศรี นิตยา (2551, หน้า 35) กล่าวถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลว่าเป็นวิธีการสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูทราบจุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือก วิธีการและเครื่องมือหรือเทคนิคต่าง ๆ เพื่อประสิทธิภาพในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและ สามารถนำไปวางแผนให้การช่วยเหลือป้องกันและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน ได้ อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่ใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะการแก้ไข ปัญหาที่นักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน

จักรี โพธิ์สำนัก (2552, หน้า 18) กล่าวถึง การรู้จักนักเรียนรายบุคคลว่า การที่ครูที่ปรึกษา จะต้องต้องมีข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียนทุกด้าน เช่น ด้านการเรียน ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว เป็นต้น เพื่อที่จะนำข้อมูลของนักเรียนมาจัดเก็บสำหรับการป้องกันดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในกลุ่มต่าง ๆ ให้ตรงกับปัญหานั้น ๆ

จุรีรัตน์ มีพันธ์ (2553, หน้า 13) กล่าวถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลว่าเป็นการกำหนด วิธีการและเครื่องมือในการสร้างความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ดังนี้

1. ระเบียนสะสมเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบของเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะเป็นผู้กรอกข้อมูลและผู้นำข้อมูลมาศึกษาพิจารณาทำความเข้าใจ

นักเรียนเบื้องต้น ถ้าข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการ หรือมีข้อสังเกตก็ควรวางหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถามนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยตรง การสอบถามจากคนอื่นหรือเพื่อน ๆ ของนักเรียน เป็นต้นรวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่าง ๆ หากคุณสามารถรูปแบบและรายละเอียดในระเบียบสะสมของแต่ละโรงเรียนอาจมีความต่างกัน ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละโรงเรียน

2. แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) ไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบแต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรมการปรับตัวที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้ครูมีแนวทางพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น แบบประเมินพฤติกรรมเด็กเป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยพัฒนาจากแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) ของประเทศเยอรมนี ซึ่งใช้กันแพร่หลายในแถบยุโรปเพราะมีความเที่ยงและความตรง

3. วิธีการเลือกเครื่องมืออื่นในกรณีที่ข้อมูลของนักเรียนจากระเบียบสะสมและแบบประเมินพฤติกรรมเด็กไม่เพียงพอหรือเกิดกรณีที่จำเป็นต้องมีข้อมูลเพิ่มเติมอีกครูก็ใช้วิธีการและเครื่องมือเพิ่มเติมเช่นการสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียนการสัมภาษณ์และการเยี่ยมบ้านนักเรียน

ประกาศ นาคประวัติน (2553, หน้า 23) กล่าวถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้น คือ ครูที่ปรึกษาและครูประจำชั้นจะต้องมีข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียนทุกด้าน เช่น ด้านการเรียน ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว เป็นต้น โดยข้อมูลดังกล่าวอาจได้มาจากวิธีและเครื่องมือ ซึ่งได้แก่ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ตลอดจนการสัมภาษณ์และการเยี่ยมบ้านเด็ก เพื่อที่จะนำข้อมูลของนักเรียนที่ได้มานั้นมาจัดเก็บเป็นข้อมูลสำหรับการป้องกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มต่าง ๆ ให้ตรงกับปัญหานั้น

มธุริน แผลงจันทร์ (2554, หน้า 25) กล่าวถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว เพื่อการส่งเสริมการป้องกันและการแก้ปัญหา

พิมพ์พา ผ่องแผ้ว (2558, หน้า 26) กล่าวถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน อันนำไปสู่การส่งเสริมการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

จตุกรรม นิสสัย (2558, หน้า 26) กล่าวถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การดำเนินงานรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการใช้ระเบียบสะสมที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ข้อมูลสุขภาพของนักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมเด็กที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน และการสัมภาษณ์นักเรียนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียน

จงจิตร สิงห์ทอง (2558, หน้า 31) กล่าวถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนทั้งในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านส่วนตัวและประวัติ

พฤติกรรมของนักเรียนรายบุคคล เพื่อที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาที่มีความเข้าใจและรู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์คัดกรองนักเรียน และสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจได้มาจากวิธีการในเครื่องมือ ซึ่งได้แก่ ระเบียบสะสมแบบประเมิน พฤติกรรมเด็ก ตลอดจนการสัมภาษณ์และการเยี่ยมบ้านนักเรียน

มลรวี ทิพยรัตน์ (2558, หน้า 29) กล่าวถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของครูที่ปรึกษาที่จะต้องให้ความสำคัญ และดำเนินการทำความเข้าใจนักเรียนแต่ละคน โดยการศึกษาจากข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านการเรียน ด้านความสามารถพิเศษและสุขภาพ ตลอดจนข้อมูลด้านครอบครัวเศรษฐกิจสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลและบุคลิกภาพพื้นฐาน รวมเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่มีความสำคัญยิ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมนักเรียนต่อไป

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง วิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้วิธีการหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านยาเสพติด ด้านความปลอดภัย ด้านพฤติกรรมทางเพศ เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการป้องกันช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยครูมีแนวทางพิจารณานักเรียนตามเครื่องมือ โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 31-32) กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียน คือ การพิจารณาหรือวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษากำหนด ประกอบกับการคัดกรองนักเรียนมีประโยชน์ต่อครู เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในการแก้ปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลง ซึ่งบางกรณีมีความจำเป็นในการแก้ไขเร่งด่วน แต่ผลการคัดกรองต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ ครูจำเป็นต้องเก็บความลับในการแบ่งกลุ่มของนักเรียน ซึ่งนักเรียนที่มีความไวต่อการรับรู้ในเรื่องเกี่ยวกับตนเอง (Sensitive) โดยเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนจากเพื่อน ๆ ถ้ามีการประสานงานกับผู้ปกครอง ในการช่วยเหลือนักเรียน ก็ควรจะต้องระมัดระวังการสื่อสารที่จะทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึก ว่า บุตรหลานของตนอยู่ในกลุ่มผิดปกติหรือแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบภายหลังได้ ตลอดจนการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งให้มีการกำหนดกฎเกณฑ์ความรุนแรงหรือความถี่เท่าไร

จึงจัดอยู่ในกลุ่มมีปัญหาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2. กลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี การจัดกลุ่มนักเรียนนั้นมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาทางและวิธีการ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งต้องทำให้มีความรวดเร็วในการแก้ปัญหา ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้ทำการคัดกรองนักเรียน การแก้ไขปัญหาของนักเรียนจะลดน้อยลงมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน การคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรู้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวว่าขณะนี้ตนเองมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนนักเรียนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้ครูที่ปรึกษาจะต้องประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนซึ่งต้องระมัดระวังในการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าคุณครูของบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้ การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นให้อยู่ในดุลพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกันเป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา

เรื่องยศ อุตระศาสตร์ (2548, หน้า 19-20) กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียนว่า เป็นการพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม คือ

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ปกติ

2. กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหาตามกรณี

ดาวรุ่ง มุกดา (2554, หน้า 20) กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียนว่า เป็นการพัฒนาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ
2. กลุ่มเสี่ยงมีปัญหา คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์กลุ่มเสี่ยงมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรการคัดกรองนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ตรงกับปัญหาของนักเรียนและมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหาครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มเพื่อตอบข้อซักถามในเป้าหมายของการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจะมีน้อยลงมีผลต่อความเร็วในการช่วยเหลือบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนระบุว่าตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติโดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้

มธุริน แผลงจันทร์ (2554, หน้า 26) กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียนว่า เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขปัญหามาตรการคัดกรองนักเรียนด้วยการใช้ระเบียบสะสมการสังเกตการณ์ได้ข้อมูลจากครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องและเพื่อนนักเรียน

พิมพ์ ผ่องแผ้ว (2557, หน้า 26) กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อการหาวิธีเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

จตุกรนิ นิสสัย (2558, หน้า 28) กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียน คือ การดำเนินงานพิจารณาข้อมูลของนักเรียนจากระเบียบสะสมแบบประเมินพฤติกรรมเด็กและแบบสัมภาษณ์เด็กเพื่อนำมาทำการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา

จงจิตร สิงห์ทอง (2558, หน้า 32) กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองซึ่งเป็นการจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาก็ที่โรงเรียนได้กำหนดขึ้น และจะต้องคอยสอดส่องพฤติกรรมนักเรียนในกลุ่มแนะนำอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นและที่สำคัญ คือ ครูที่ปรึกษาเก็บผลการคัดกรองเป็นความลับไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนเองอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา

มลรวี ทิพย์รัตน์ (2558, หน้า 29) กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียนเป็นกระบวนการที่ครูประจำชั้นจะดำเนินการต่อจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผลเพื่อแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเร่งด่วนทันที ในกรณีที่อยู่ในกลุ่มมีปัญหาและดำเนินการติดตามดูแลใกล้ชิดกับนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง รวมทั้งให้การสนับสนุนนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นกระบวนการที่ครูประจำชั้นจะดำเนินการต่อจากการรู้จักนักเรียน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาแล้วนำมาแจกตามเกณฑ์การคัดกรอง ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยสถานศึกษาจะต้องจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูเพื่อให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน

การส่งเสริมและพัฒนาการเรียนเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหาและสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวัยของตนได้อย่างปกติ การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการเรียนมีรูปแบบที่หลากหลายที่ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาสามารถเลือกใช้ได้ตามสภาพและความเหมาะสม มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการส่งเสริมนักเรียนไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 45) กล่าวถึง การส่งเสริมพัฒนานักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนในกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนและชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้สถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรม โฮมรูมอาจเป็นห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนโดยจัดให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นดั่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะการตัดสินใจทักษะการปรับตัวและการวางแผนชีวิต เป็นต้น
2. การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) เป็นการพบกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและร่วมมือกันดูแล

ช่วยเหลือ นักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครองการประชุมผู้ปกครองจะทำให้ นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้ นักเรียนมีคุณภาพมีความสามารถมากยิ่งขึ้นหรือร่วมมือกับทาง โรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน

กนกวรรณ วุฒิวิชญานันท์ (2550, หน้า 28-30) กล่าวถึง การส่งเสริมนักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในการดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ เป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพตามความคาดหวังของโรงเรียนและชุมชน และการส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้แต่มีกิจกรรมหลักที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมหลักที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้สถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน โดยจัดให้มีบรรยากาศเหมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเสมือนดังสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและมีการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น การรู้จักนักเรียน การรู้จักผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม มีทักษะการตัดสินใจ และการปรับตัวและการวางแผนชีวิต เป็นต้น ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูมจะช่วยให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้นสามารถส่งเสริมความสามารถและป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมทำได้ 4 วิธี ดังนี้

1.1 กำหนดกิจกรรมโฮมรูมโดยยึดความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้

1.1.1 สำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1.1.2 พิจารณาเลือกหัวข้อและวิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนหรือให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น

1.1.3 การจัดรายการโฮมรูมในแต่ละครั้งควรมีการดำเนินการเป็นหลักฐาน ทั้งก่อนและหลังดำเนินการซึ่งอาจเขียนเป็นรูปแบบของบันทึกการทำกิจกรรมหรืออื่น ๆ รวมทั้งให้มีการสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังจัดกิจกรรมทุกครั้ง

1.1.4 การประเมินการจัดกิจกรรมและจัดทำรายงาน

1.2 โรงเรียนกำหนดการจัดแนวทางการดำเนินกิจกรรมโฮมรูมหรือมีคู่มือการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยมีจุดมุ่งหมายและมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนา

1.3 วิธีผสมผสานโดยยึดความต้องการของนักเรียนและนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1.4 วิธีการดำเนินตามความเหมาะสม

2. การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเป็นการพบปะกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาดูแลอยู่เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และเสริมสร้างความร่วมมือดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครองด้วยกัน

2.1 ครูที่ปรึกษาควรจัดการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การประชุมนี้ไม่ใช่การรายงานสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัดเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น

2.2 การสื่อสารครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบ เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครองการแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุมควรใช้คำพูดที่แสดงออกถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใยใส่ใจครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน อาศัยกิจกรรมนี้จะทำให้ผู้ปกครองนักเรียนรักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุงหรือแก้ไข ส่วนที่บกพร่องของนักเรียน

2.3 การจัดกิจกรรมในการประชุมจะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

มธุริน แผลงจันทร์ (2554, หน้า 29) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนมีคุณภาพมากขึ้น

พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายงาม (2556, หน้า 43) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามต้องการของสถานศึกษาและชุมชนสิ่งสำคัญที่ครูที่ปรึกษาต้องถนัดในการจัดกิจกรรมการประชุม คือ ต้องมีการเตรียมข้อมูลนักเรียนแต่ละคนให้ชัดเจนและในการสื่อสารกับผู้ปกครองจะต้องระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบการแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนควรเป็นการพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียนแสดงถึงความห่วงใยใส่ใจกับครูที่มีต่อนักเรียนทุกคนและอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุงและแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียนในการจัดการประชุมทุกครั้งจะต้องบันทึกรายการและการประชุมแต่ละครั้งเพื่อเป็นหลักฐานเป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเป็นข้อมูลสำหรับการประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

จตุกรณ์ นิสสัย (2558, หน้า 32) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียน คือ การดำเนินงานจัดกิจกรรมสนับสนุนนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยการจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดการประชุมผู้ปกครองนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดการกีฬาและกิจกรรมลูกเสือ

จงจิตต์ สิงห์ทอง (2558, หน้า 37) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้นครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะป็นกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง ได้พัฒนาความสามารถของตนเองให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของโรงเรียนหรือชุมชนที่คาดหวังไว้ เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองสามารถปรับตัวไปเผชิญกับปัญหาและดำรงตนให้เหมาะสมกับวัย โดยใช้รูปแบบที่หลากหลายตามสภาพและความเหมาะสม ได้แก่ การจัดกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประชุมผู้ปกครองนักเรียน

พัชรียา ทองบัณฑิต (2558, หน้า 19) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหากลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น และสามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหา การดำรงตนได้เหมาะสมตามวัยโดยใช้รูปแบบที่หลากหลายตามสภาพและความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการพิเศษต่าง ๆ ให้มีความสามารถ มีคุณภาพตามเป้าหมายของโรงเรียนและชุมชน

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียน ซึ่งหากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคมต่อไป โดยมีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนไว้ ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2545, หน้า 49) กล่าวว่า การแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียน ซึ่งหากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยง โดยกลุ่มที่มีปัญหาจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 49-50) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขไว้ว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา ควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหานั้นจำเป็นต้องดูแลเอาใจใส่

อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือรวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหามีหลายวิธี เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและวิธีแก้ไขปัญหา การติดตามดูแลช่วยเหลือ ซึ่งครูควรจัดกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหาอย่างครอบคลุมข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ได้แก่

1. ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เช่น ประวัติส่วนตัว ข้อมูลสุขภาพ ข้อมูลด้านการเรียน ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และข้อมูลด้านครอบครัว
  2. ข้อมูลการคัดกรองนักเรียน และข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง วิธีการดำเนินงานโดยการให้คำปรึกษาเบื้องต้น ประสานกับผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อจัดกิจกรรมเช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการติดตาม/การรายงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- วิฑูรย์ วงแหวน (2549, หน้า 23) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนนอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้วการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคน รวมทั้งผู้ปกครองด้วยครูที่ปรึกษาสามารถพิจารณาเพื่อการแก้ไขปัญหานักเรียนได้หลายแนวทาง คือ กิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตรกิจกรรมในห้องเรียนกิจกรรมสอนซ่อมเสริมกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครองและมีสิ่งที่ตลาดหลักในการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน

1. การรักษาความลับ ได้แก่

1.1 เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือแก้ไขต้องไม่นำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความช่วยเหลือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1.2 บันทึกข้อมูลการช่วยเหลือนักเรียนควรเก็บไว้ในที่เหมาะสมและสะดวกในการเรียกใช้

1.3 การรายงานการช่วยเหลือนักเรียนควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยได้ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์เป็นสำคัญ

2. การแก้ไขปัญหา ได้แก่

2.1 การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ๆ เพราะปัญหาไม่ได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียวแต่อาจเกิดจากหลายสาเหตุ

2.2 ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกันวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่งก็อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่งเนื่องจากความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นการช่วยเหลือแก้ปัญหานักเรียนโดยเฉพาะการให้การปรึกษาเชิงไม่มีสูตรสำเร็จตายตัว

วีระพงษ์ เจริญชัย (2552, หน้า 41) กล่าวว่า การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน เป็นกระบวนการที่ครูที่ปรึกษาต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีช่วยเหลือ ให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกัน วิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่งอาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้นการช่วยเหลือแก้ปัญหานักเรียนโดยเฉพาะการให้ คำแนะนำปรึกษาไม่มีสูตรการช่วยเหลือที่ตายตัวเพียง แต่มีแนวทางกระบวนการหรือทักษะ การช่วยเหลือที่ครูที่ปรึกษาแต่ละคนสามารถเรียนรู้ฝึกฝนเพื่อนำไปใช้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาได้

พนม เกตุมาน (2558, หน้า 35) กล่าวว่า การป้องกันก่อนให้เกิดปัญหา ได้แก่ การเลี้ยงดูเด็ก ให้ดีมีพัฒนาการทุกด้านกลายเป็นคนที่มีบุคลิกภาพดี เมื่อมีปัญหาก็สามารถแก้ไขได้มีความสุขจิตติ การมีครอบครัวที่ดีการมีความสุขทางร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ โรคทางสมองและ ระบบประสาท การตั้งครุฑที่แข็งแรง สิ่งแวดล้อมในชุมชนที่เอื้อเพื่อแผ้วช่วยเหลือนักเรียน ปราศจาก อาชญากรรม สารเสพติดและการทำร้ายกัน

มนัส อุณหศิริกุล (2558, หน้า 34-35) กล่าวถึง การป้องกันปัญหาไว้ ดังนี้

1. ปัญหาทางด้านร่างกายเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยตรง เช่น เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการมองเห็นสายตาสั้นสายตาเอียงปัญหาการได้ยิน เช่น ได้ยินเสียงคุณครู ไม่ชัดเจนหรือได้ยินเสียงเบา ๆ หรือเด็กมีร่างกายอ่อนแอเป็นโรคต่าง ๆ ปัญหาพวกนี้เป็นอุปสรรค ต่อการเรียนรู้มากและทำให้เด็กนักเรียนไม่รู้เรื่อง

2. ปัญหาทางด้านอารมณ์จิตใจและพฤติกรรมเด็กที่คิดมากเครียดง่วงวิตกกังวลซึมเศร้า หรือมีทัศนคติที่ติดต่อกันเองมากขาดความสุขในการเรียนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนเด็กที่ถูก พ่อแม่เลี้ยงอย่างตามใจเกินไปหรือถูกพ่อแม่ทิ้งเป็นเด็กที่ขาดระเบียบวินัยในชีวิต ซึ่งเขาจะไม่ใส่ใจ การเรียน เพราะเห็นว่า ไม่ได้มีความสำคัญอย่างไร แต่จะแสวงหาสิ่งอื่นที่ท้าทายมากกว่า จึงมักมี พฤติกรรมเกร หนีเรียน ดิทยาเสพติด มีเด็กเรียนเก่งมากมายที่กลายเป็นเรียนไม่เก่งก็มีปัญหา ทางด้านอารมณ์ จิตใจและพฤติกรรมซึ่งผู้ปกครองต้องใช้เวลาให้ความอบอุ่นกับลูกให้มาก

3. ปัญหาการขาดแรงจูงใจเด็กบางคนรู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่องไม่สนุกเหมือนกับเล่น และมักไม่เห็นประโยชน์และความสำคัญของการเรียนว่าติดกับตนเองอย่างไรหรืออาจเพราะเรียน วิชาหนึ่งแล้วไม่เข้าใจไม่รู้เรื่องเรียนออนไลน์วิชาใดวิชาหนึ่งเลยผ่านรู้สึกว่าจะไม่ยอมเรียนอะไรเลย เพราะคงเรียนไม่รู้เรื่องเหมือนกัน การป้องกันนั้นผู้ปกครองหรือครูต้องพยายามกระตุ้นให้เด็ก รู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่องสนุกโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เข้ามาช่วยเสริม

4. ปัญหาการขาดสมาธิเด็กที่ขาดสมาธิคือสมาธิสั้นจะขาดความอดทนอยู่ไม่สุขมาก ไม่สามารถบังคับตัวเองให้จดจ่ออยู่กับการเรียนรู้ได้นาน ซึ่งปัญหาการขาดสมาธิในการเรียนจะส่งผล

ให้เด็กเป็นคนมีความจำที่ไม่ดีไม่สามารถเรียนการปฏิบัติ จึงเป็นเรื่องยากมากที่ในการที่จะเป็นเด็กเรียนเก่งการป้องกัน คือ อย่าให้ลูกอยู่ในสิ่งเร้ามากเกินไป เช่น ที่บ้านไม่ควรเปิดวิทยุ โทรทัศน์ เสียงดังตลอดวัน ควรให้ลูกได้มีเวลาอยู่กับความเงียบสงบบ้าง โดยอาจจัดมุมหนังสือนิทานในบ้านให้เขาได้ใช้เวลาที่จะอยู่ในมุมนั้น

วรรณญา พงษ์เกษม (2557, หน้า 56-57) กล่าวถึง การป้องกันปัญหาไว้ ดังนี้

1. ปัญหาความสัมพันธ์กับพ่อแม่วัยนี้จะแสดงพฤติกรรมที่แสดงความเป็นเจ้าของตัวเองค่อนข้างมากการพุดจาไม่ค่อยเรียบร้อยอารมณ์แปรปรวนเปลี่ยนแปลงในความรับผิดชอบขึ้น ๆ ลง ๆ เอาแต่ใจตนเองทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองหรือกลัวจะหงุดหงิด

2. ปัญหาการใช้สารเสพติดตามธรรมชาติของผู้เรียนจะมีความอยากรู้ อยากเห็น อยากลองมาก ถ้าขาดการยับยั้งชั่งใจด้วยการที่อยู่ในกลุ่มที่ใช้สารเสพติดหรือเพื่อนใช้สารเสพติด จะมีการชักชวนให้ใช้ร่วมกัน

3. ปัญหาทางเพศพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดปัญหาตามมาได้มากคนที่เป็นรักร่วมเพศมักจะเจอปัญหาในชีวิตได้มากกว่าคนทั่วไป ในบางสังคมมีการต่อต้านพฤติกรรมรักร่วมเพศในการรังเกียจล้อเลียนไม่ยอมรับ

4. ปัญหาบุคลิกภาพผู้ที่อยู่ในวัยเรียนจะเป็นวัยที่มีพัฒนาการของบุคลิกภาพอย่างชัดเจนทั้งนิสัยใจคอการจัดการกระทำจะเป็นรูปแบบที่สม่ำเสมอ จนสามารถคาดการณ์ได้ว่า ในเหตุการณ์แบบนี้เขาจะแสดงออกอย่างไร ถ้าการเรียนรู้ที่ผ่านมาจะมีบุคลิกภาพดีด้วย แต่ในทางตรงข้ามถ้ามีปัญหาในชีวิตหรือเรียนรู้แบบผิด ๆ จะกลายเป็นปัญหาปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้น้อย

5. ความประพฤติดิศพลคติ คือ ปัญหาพฤติกรรมกลุ่มที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนโดยตนเองพอใจ ได้แก่ การละเมิดสิทธิผู้อื่น การขโมย การฉ้อโกง ทำร้ายผู้อื่น ทำลายข้าวของหรือละเมิดกฎเกณฑ์ของหมู่คณะหรือสังคม การหนีเรียน ไม่กลับบ้าน หนีเที่ยว โกหกหลอกลวง อาการดังกล่าวนี้มักจะเกิดขึ้นต่อเนื่องมานานพอสมควรสัมพันธ์กับปัญหาครอบครัวและการเลี้ยงดูซึ่งมีวิธีการป้องกันปัญหา คือ

- 5.1 การเลี้ยงดูอย่างถูกต้องให้ความรักความอบอุ่น
- 5.2 การฝึกให้รู้จักระเบียบวินัยการควบคุมตนเอง
- 5.3 การฝึกทักษะชีวิตให้แก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง
- 5.4 การฝึกทักษะให้เด็กรู้จักคบเพื่อนทักษะสังคมดี
- 5.5 การฝึกให้เด็กมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูที่ปรึกษาต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่นักเรียน

ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมในชั้นเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการเยี่ยมบ้านนักเรียน

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

ในการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหาหากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือนักเรียนแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านกรณี que เด็กมีความสามารถพิเศษ หรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น โดยมีนักวิชาการและหน่วยงาน ได้กล่าวถึงการส่งต่อนักเรียนไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 22) ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหาหากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่เด็กมีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้นการส่งต่อ มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน
2. การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา โดยครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อและมีการติดต่อรับทราบผลการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง การช่วยเหลือนักเรียนมีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษา ดังนี้
  - 2.1 นักเรียนมีพฤติกรรมของเดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลงแม้ว่าครูที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ
  - 2.2 นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษาเช่นนัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอทำให้กิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใด ๆ เป็นต้น
  - 2.3 ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้านเช่นเกี่ยวกับความรู้สึกความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทางจิตวิทยาควรพิจารณาการส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ช่วยเหลือต่อไป

3. จุดประสงค์ในการส่งต่อนักเรียน มีดังนี้

3.1 เพื่อให้ผู้เรียนได้เตรียมการในการช่วยเหลือ

3.2 เพื่อให้ผู้รับช่วยเหลือนักเรียนต่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนและ
การดำเนินงานของครูที่ปรึกษาที่ผ่านมาว่าให้ความสะดวกในการวางแผนช่วยเหลือนักเรียน
อย่างต่อเนื่อง

3.3 เพื่อให้นักเรียนเกิดความสบายใจยินดีรับการช่วยเหลือจากครูคนอื่น ๆ เช่น
ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำวิชา เป็นต้น

3.4 รับรู้วันเวลาสถานที่ที่พบกัน

3.5 เพื่อรับทราบความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียนและความเปลี่ยนแปลงของ
นักเรียนในการส่งต่อนักเรียนครูที่ปรึกษาจะต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนนานจะทำให้เกิดผลเสียต่อ
ตัวนักเรียนการส่งต่อเป็นวิธีการสุดท้ายที่ครูที่ปรึกษาพึงกระทำอย่างด่วน เพราะนักเรียนจะให้
ความไว้วางใจครูที่ปรึกษามากกว่าผู้อื่น

4. แนวทางการส่งต่อนักเรียน

4.1 ครูที่ปรึกษาประสานงานกับครูที่รับช่วงต่อในการช่วยเหลือนักเรียน

4.2 สรุปรายชื่อข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและวิธีการช่วยเหลือ
ที่ผ่านมารวมทั้งผลที่เกิดจากการช่วยเหลือนั้น

4.3 ครูที่ปรึกษาชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูด
ที่สร้างสรรค์ระมัดระวังไม่ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิดกังวลหรือโกรธ เป็นต้น

4.4 ครูที่ปรึกษานัดวันเวลาสถานที่นัดพบที่ช่วยเหลือนักเรียนและส่งต่อให้เรียบร้อย
ตลอดจนให้คำแนะนำ

4.5 ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอยู่เสมอ

โสพิศ ดินราช (2551, หน้า 23) กล่าวว่า การส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการช่วยเหลือ
นักเรียนกลุ่มมีปัญหาโดยการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกรณีปัญหาของนักเรียน
ยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วมีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น

มธุริน แผลงจันทิก (2554, หน้า 32) กล่าวว่า การส่งต่อ หมายถึง การป้องกันและแก้ไข
ปัญหาของนักเรียนในกรณีที่นักเรียนมีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วแต่ นักเรียน
มีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นมี 2 แบบ ครูที่ปรึกษาพัฒนาส่งต่อครูแนะแนวครูพยาบาลครูประจำวิชา
และผู้ปกครองของโรงเรียน กรณีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียน
มีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้นจะส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายตา (2556, หน้า 46) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนนั้นก็เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการเองได้ถึงต้องมีกระบวนการในการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อช่วยในการบำบัดรักษาต่อไปความสำเร็จในการช่วยเหลือนักเรียนเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนครูทุกฝ่ายและการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากผู้ปกครองอีกจากจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาประจำโรงเรียน เพื่อร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็จะทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จงจิตร สิงห์ทอง (2558, หน้า 47) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหารุนแรงจนเกินความสามารถของครูที่ปรึกษาการส่งต่อภายในคือครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้ต้องมีการมอบให้คนที่มีความชำนาญในการแก้ปัญหาดำเนินการแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสมมีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ชุตินิธิ์ นิสสัย (2558, หน้า 43) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาประสานงานกับครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาอยากต่อการช่วยเหลือและการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียนหรือผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรง

พัชรียา ทองบัณฑิต (2558, หน้า 20) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนเป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนการดำเนินงานกับกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหารุนแรงที่ครูประจำชั้นไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาเองได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาช่วยเหลือพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน

มลรวี ทิพยรัตน์ (2558, หน้า 43) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนเป็นวิธีการดำเนินการต่อเมื่อได้ดำเนินการทั้ง 4 ด้าน ข้างต้นแล้วไม่สามารถแก้ปัญหาหรือช่วยเหลือนักเรียนได้ เพราะในบางครั้งปัญหาของนักเรียนต้องได้รับการช่วยเหลือและแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ดังนั้นครูที่ปรึกษาจึงควรประเมินปัญหาส่งต่อผู้เชี่ยวชาญอย่างเร่งด่วนเพื่อการแก้ปัญหาอย่างทันท่วงที

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน หมายถึง การดำเนินการกับกลุ่มนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหารุนแรงที่ครูไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้โดยลำพัง หรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น หรือกรณีที่เด็กมีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาสก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม และมีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยามีแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ (โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา, 2558, หน้า 29)

1. การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงานโรงเรียน ดำเนินการเตรียมการและวางแผนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย กิจกรรม 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการมีวิธีการดำเนินงาน คือ

1. ประชุมหารือเพื่อกำหนด โครงสร้างบุคลากรในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษา

2. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

2.1 คณะกรรมการอำนวยการ

2.2 คณะกรรมการประสานงาน

2.3 คณะกรรมการดำเนินงาน

2.4 กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการประสานงาน

คณะกรรมการดำเนินงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมที่ 2 วิเคราะห์สภาพความพร้อมของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติงานโดยดำเนินงาน ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพพื้นฐานของสถานศึกษาโดยใช้แบบประเมินหรือแบบสำรวจการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือแบบสอบถามความพร้อมพื้นฐานของสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นเอง เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อนในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่มีผลต่อการช่วยเหลือนักเรียนและข้อเสนอแนะของครู รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ แผนปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อสนับสนุนให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การปฏิบัติตามแผน โดยดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของประกอบด้วย กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างความตระหนักและความเข้าใจบุคลากรดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการประสานงานอาจดำเนินการสร้างความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาในลักษณะ ดังนี้

1. ประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความยินดีร่วมมือร่วมใจในการทำงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียน
2. ฝึกอบรมบุคลากร โดยเฉพาะครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ความสามารถ เทคนิคหรือทักษะต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น
3. ประชาสัมพันธ์งานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง
4. ประเมินผลการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำผลการประเมินมาเป็นข้อในการพัฒนาบุคลากรต่อไป

กิจกรรมที่ 2 ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินงาน ดังนี้

1. ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้
    - 1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งต้องครอบคลุมด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว
    - 1.2 การคัดกรองนักเรียน โดยจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา
    - 1.3 การส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting)
    - 1.4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การให้คำปรึกษาหารือ กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริม หลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน(Buddy) กิจกรรมสอนเสริม กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง
    - 1.5 การส่งต่อนักเรียนไปรับการช่วยเหลือจากครูอื่น ๆ เช่น ครูแนะแนวหรือ ฝ่ายปกครอง เป็นต้น
  2. บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานควรบันทึกขั้นตอน
  3. สรุปผลการปฏิบัติงานรายงานผลการดำเนินงาน
- 3. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน** ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ประเมินเพื่อทบทวนมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการดำเนินงานของครูในแต่ละระดับชั้น
2. ดำเนินการประเมินแต่ละระดับชั้น โดยผู้ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งหรือผู้แทนครูในแต่ละระดับ ซึ่งได้รับการอบรมหรือมีความรู้ ทักษะในการประเมิน โดยดำเนินการประเมิน สลับระหว่างระดับชั้น
3. นำผลดังกล่าวมาปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น
4. ดำเนินการประเมินคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการดำเนินงานของครูในแต่ละระดับภาคเรียนละ 1 ครั้ง
5. ผู้ทำหน้าที่ประเมินจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพของแต่ละระดับส่งคณะกรรมการประสานงานเพื่อรายงานผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

กิจกรรมที่ 2 ประเมินผลเพื่อพัฒนาและสร้างงานมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาแต่ละคนจัดทำรายงานการดำเนินงานเสนอประธานคณะกรรมการดำเนินงานทุกสิ้นภาคเรียน
2. คณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละระดับจัดทำรายงานสรุปเป็นระดับเสนอคณะกรรมการประสานงาน
3. คณะกรรมการประสานงานจัดทำสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากประธานคณะกรรมการดำเนินงานและจากการประเมินเพื่อทบทวนแล้วนำมาจัดทำรายงานเป็นภาพรวมของสถานศึกษาเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
4. คณะกรรมการอำนวยการดำเนินงาน ดังนี้
  - 4.1 ประชุมพิจารณารายงานจากคณะกรรมการประสานงานเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
  - 4.2 นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานทุกระดับอย่างต่อเนื่องรวมทั้งมีการประชุมติดตามผลอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ซึ่งประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน ดังนี้

เพศ

เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยเป็นตัวก่อให้เกิดการตัดสินใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศมีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย เจริญศรี (2546) ได้ศึกษาการศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี พบว่า ครูเพศหญิงและครูเพศชาย มีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาครูเพศหญิงและครูเพศชายมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด บุญมา (2552) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนท่าเกษมพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิรัตน์ หัตถกิจ (2552) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสมปอง โพธิ์ศรี (2556) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านบึงอุตสาหกรรมนุเคราะห์ จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิเดช สุขอ้วน (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เพศน่าจะมีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำเพศมาเป็นตัวแปรในการศึกษาในครั้งนี้

วุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษาของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาเป็นตัวแปรหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจนำมาศึกษา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำพล สกกุลสัมพันธ์ศรี (2555) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ กลิ่นทอง (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิเดช สุขอ้วน (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรียา ทองบัณฑิต (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วุฒิการศึกษาของครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ดังนั้น ตัวแปรวุฒิการศึกษา จึงมีความน่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้

ประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอนเป็นระยะเวลาการปฏิบัติงานของครูจะสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งประสบการณ์ในการสอนยังเป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่น่าสนใจและสำคัญยิ่ง เนื่องจากประสบการณ์มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักเรียน หรือการที่บุคคลได้มีโอกาสเรียนรู้ทำความเข้าใจมองเห็นปัญหาได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักความเป็นจริง ทำให้เกิดทักษะและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชวน สุขเจริญ (2553) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชญา พงษ์จัน โอ (2554) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสมปอง โพธิ์ศรี (2556) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านบึง จำแนกตามประสบการณ์ของครูที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนุดม แก้วพรายดา (2556) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ แตกต่างกันในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา ฤทธิรงค์ (2556) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเครืออัครกรู๊ป จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเครืออัครกรู๊ป จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของมลรวี ทิพย์รัตน์ (2558) ที่ได้ศึกษา

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรียา ทองบัณฑิต (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร กลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของภูมิเดช สุขอ้วน (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมี ส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปได้ว่า ประสบการณ์ในการสอนของครูโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้วจะมีผลต่อสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ครูที่มีประสบการณ์ ในการสอนแตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จากการศึกษาค้นคว้าพบสรุปได้ ดังนี้

อินทรีรา ฮวดเจริญ (2550) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้าน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการส่งเสริมนักเรียน แตกต่างกันตามขนาดโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จักรี โพธิ์สำนัก (2552) ได้ศึกษาปัญหาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม

และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไข
ปัญหานักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน

ชยานนท์ มุลพิมพ์ (2550) ได้ศึกษาระดับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า
การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน

เชาวลิต จินดารัตน์ (2551) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงาน
ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2
โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงค่าคะแนนเฉลี่ยจากมาก
ไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่
การส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน

สมคิด บุญมา (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนท่าเกษมพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1
ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ใน
ระดับมาก และปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ ระดับชั้น
ประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จุฑาภรณ์ นาคประวัติ (2553) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
จันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริม
นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน

ประเสริฐ สวนจันทร์ (2553) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1
โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกัน
และแก้ไข้ปัญหา

มธุรดา ดวงจันทร์ (2553) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนวัดไทยवास สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน โดยด้านการส่งเสริมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน

เรณู ศรีสุภา (2555) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน บ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาของ เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน

อัญชญา พงษ์จัน โอ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งเสริม นักเรียน

สมปอง โพธิ์ศรี (2556) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนบ้านบึงอุตสาหกรรมนุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนบ้านบึง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านบึง จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ของครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายตา (2556) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริม นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและเกือบทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ แตกต่างกันในระดับน้อย

จงจิตร ลิงห์ทอง (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาสอยดาวเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน ส่วนผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

พัชรียา ทองบัณฑิต (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ผู้บริหารกลุ่ม โรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่ม โรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อทำการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภูมิเดช สุขอ้วน (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และด้านการส่งต่อ นักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานอย่างมีระบบสามารถที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น รู้จักตนเอง มีเหตุผล มีความสุขในการเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว มีดังต่อไปนี้

March (1987, p. 253) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักศึกษามักปรึกษากันเองในกลุ่มเพื่อนมากกว่าที่จะมาพบอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากไม่ต้องการถูกถามเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวเพราะเกรงความลับของตนจะถูกเปิดเผย โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นตอนกลางถึงตอนไปปรากฏดังกล่าวอาจมีส่วนทำให้นักศึกษาไม่มาปรึกษาที่ปรึกษา และเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ประสานมีความสำคัญลดลงสำหรับตน

Solberg (1994, pp. 275-279) ได้ทำการวิจัยพบว่า วัยรุ่นหญิงเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำปรึกษามากกว่าวัยรุ่นผู้ชาย ซึ่งเป็นสาเหตุให้นักศึกษาหญิงเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำปรึกษาและได้รับคำแนะนำที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการหรือปัญหาทั่วไป ส่งผลให้นักศึกษาหญิงมีทัศนคติว่าอาจารย์มีบทบาทด้านวิชาการและทั่วไปที่เหมาะสมกว่าทัศนคติของนักศึกษาชาย

Leggett (2004, p. 198) ได้ศึกษาการสำรวจผลกระทบของการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการให้คำปรึกษาในชั้นเรียนแบบเน้นทักษะด้านการแก้ไขปัญหาสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา รูปแบบการวิจัยเป็นแบบแผนการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 64 คน และครู 4 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองจะได้รับการอบรมในโปรแกรมให้คำปรึกษาแบบเน้นทักษะด้านการแก้ไขปัญหาสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 11 สัปดาห์ ในขณะที่กลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับการอบรมผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบเน้นทักษะด้านการแก้ไขปัญหาส่งผลทางบวกต่อการเรียนและการจัดโปรแกรมด้านการดูแลช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น เป็นการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน น่าจะแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยมีขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดเอกสารตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีขอบข่าย 5 ด้าน คือ

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านคัดกรองนักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967, pp. 16-24) โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดคะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามตามการสร้างเครื่องมือของแบบสอบถามของวิจัย เจริญศรี (2547) เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบข่ายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและขอรับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงสร้างเป็นแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) (บรรดล สุขปิติ, 2551, หน้า 170) และความถูกต้องของภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ

- 5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 5.2 ดร.สถาพร พฤษพิบูล อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
- 5.3 นางพิสมัย ช่างไม้ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา
สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น
จังหวัดสระแก้ว

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

เกณฑ์การผ่านค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ .67 ขึ้นไป แสดงว่า
ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือตามเนื้อหา แสดงว่าแบบสอบถามนั้นใช้ได้
โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
 N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์
ที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณา แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่
รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำข้อมูลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination
power) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total correlation) พบว่า มีค่าระหว่าง .30 ถึง .71 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

8. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .96

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ไปถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำแบบสอบถาม จำนวน 80 ฉบับ ไปเก็บข้อมูลกับครูในโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและคัดเลือกลบฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
5. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ที่เกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert (1967, pp. 16-24) แปลความหมายของคะแนนและค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

- 4.51-5.00 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
 3.51-4.50 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก
 2.51-3.50 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
 1.51-2.50 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
 1.00-1.50 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เป็นรายด้านและรายข้อ ใช้สถิติหาค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน โดยเลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Effect size (ES) โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลต่างค่าเฉลี่ย (ES) (Howell, 1997, p. 217) ดังนี้

ค่า ES . น้อยกว่า .20	หมายถึง	ไม่แตกต่าง
ค่า ES . ระหว่าง .20-49	หมายถึง	แตกต่างน้อย
ค่า ES . ระหว่าง .50-79	หมายถึง	แตกต่างปานกลาง
ค่า ES . ตั้งแต่ .80 ขึ้นไป	หมายถึง	แตกต่างมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N แทน จำนวนประชากร

μ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ES แทน ขนาดของผลต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถจำแนกได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	21	26.25
2. หญิง	59	73.75
รวม	80	100.00
วุฒิการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	40	50.00
2. สูงกว่าปริญญาตรี	40	50.00
รวม	80	100.00
ประสบการณ์ในการสอน		
1. ประสบการณ์ในการสอน 1-3 ปี	11	13.75
2. ประสบการณ์ในการสอน 3-5 ปี	39	48.75
3. ประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี	30	37.50
รวม	80	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 73.75 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนโดยประสบการณ์ในการสอน 1-3 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 ประสบการณ์ในการสอน 3-5 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 และประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เป็นรายด้านและรายชื่อรายละเอียดดังตารางที่ 2-7

ตารางที่ 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	N = 80		ระดับ	อันดับ
		μ	σ		
1.	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.26	0.40	มาก	4
2.	ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.30	0.35	มาก	1
3.	ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.04	0.40	มาก	5
4.	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.27	0.35	มาก	3
5.	ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.30	0.39	มาก	2
รวม		4.23	0.32	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ตารางที่ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	N = 80		ระดับ	อันดับ
		μ	σ		
1.	การจัดเก็บข้อมูลนักเรียน อย่างเป็นระบบ สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้สะดวก รวดเร็ว	4.19	0.53	มาก	6
2.	การจัดทำระเบียบสะสมอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน	4.21	0.63	มาก	5
3.	การใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน	4.16	0.66	มาก	9
4.	การสื่อสารข้อมูลด้านพฤติกรรมและด้านการเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น วิชาการ แนะแนว ฝ่ายปกครอง	4.19	0.70	มาก	7
5.	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองมีความมั่นใจในตนเอง	4.14	0.82	มาก	10
6.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจตนเอง และรู้จักตนเองดีขึ้น	4.19	0.76	มาก	8
7.	ครูได้สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนเกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่นและศรัทธา	4.28	0.76	มาก	4
8.	การเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียน	4.43	0.63	มาก	1
9.	การประสานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	4.40	0.54	มาก	3
10.	การร่วมประชุมกับผู้ปกครอง	4.41	0.59	มาก	2
รวม		4.26	0.40	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

3 อันดับแรก ได้แก่ การเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียน การร่วมประชุมกับผู้ปกครอง และการประสานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการคัดกรองนักเรียน

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน	N = 80		ระดับ	อันดับ
		μ	σ		
1.	ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน	4.38	0.58	มาก	3
2.	การรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.09	0.64	มาก	10
3.	การแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา เพื่อขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง	4.21	0.61	มาก	9
4.	การชี้แจง เสนอแนะ และร่วมวางแผนกับผู้ปกครอง	4.26	0.52	มาก	6
5.	การปฏิบัติกับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา อย่างถูกต้อง จนนักเรียนไม่เกิดความรู้สึกที่ตนเองแปลกแยกจากคนอื่น ๆ	4.24	0.64	มาก	7
6.	การประสานงานด้านข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนกับครูผู้สอน	4.38	0.56	มาก	2
7.	การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ	4.51	0.57	มากที่สุด	1
8.	ครูได้ทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน	4.34	0.62	มาก	5
9.	ครูฝ่ายบริหาร ครูแนะแนว มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน	4.34	0.59	มาก	4
10.	ครูใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน	4.24	0.64	มาก	7
รวม		4.30	0.35	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 7 การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ การประสานงานด้านข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนกับครูผู้สอน และครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งเสริมนักเรียน

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน	N = 80		ระดับ	อันดับ
		μ	σ		
1.	ครูประจำชั้นจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน	4.36	0.53	มาก	1
2.	การกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	4.35	0.51	มาก	2
3.	ครูประจำชั้นได้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.73	มาก	3
4.	การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยงให้เป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืน	4.30	0.74	มาก	4
5.	การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และสังคมดีขึ้น	4.26	0.63	มาก	5
6.	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ	4.25	0.56	มาก	6
7.	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่แก่นักเรียนกลุ่มปกติอย่างทั่วถึงและเหมาะสม	4.20	0.58	มาก	7
8.	การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ	3.50	0.80	ปานกลาง	8

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน	N = 80		ระดับ	อันดับ
		μ	σ		
9.	การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา	3.41	0.94	ปานกลาง	9
10.	การจัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทใน กิจกรรมให้มากที่สุด	3.40	0.92	ปานกลาง	10
รวม		4.04	0.40	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวม
และรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 8 การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด
รูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ ข้อ 9 การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียน
ในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา และข้อ 10 การจัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรม
ให้มากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก
ได้แก่ ครูประจำชั้นจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน
การกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และครูประจำ
ชั้นได้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	N = 80		ระดับ	อันดับ
		μ	σ		
1.	ครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนโดยทั่วถึงเท่าเทียมกันทุกคน	4.11	0.62	มาก	10
2.	ครูติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง	4.11	0.55	มาก	9
3.	ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา โดยยึดหลักเมตตาธรรมและใช้หลักจิตวิทยา	4.33	0.55	มาก	5
4.	ครูมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษา ตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น	4.39	0.61	มาก	1
5.	ครูมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียน ทุกคน	4.36	0.58	มาก	2
6.	ครูให้คำแนะนำในเรื่องการปรับตัวและการวางตัว ในสังคม	4.34	0.57	มาก	4
7.	ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้าน บุคลิกภาพ	4.36	0.66	มาก	3
8.	ครูมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนเพศตรงข้าม เป็นอย่างดี	4.21	0.57	มาก	7
9.	ครูมีการประสานงานกับครูผู้สอนในการแก้ปัญหา ของนักเรียนด้านการเรียน	4.19	0.62	มาก	8
10.	ครูมีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการในการแก้ปัญหา ของนักเรียนด้านการเรียน	4.31	0.56	มาก	6
รวม		4.27	0.35	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาล มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

3 อันดับแรก ครูมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น ครูมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน และครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งต่อนักเรียน

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน	N = 80		ระดับ	อันดับ
		μ	σ		
1.	ครูประจำชั้นได้ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อนหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อ	4.46	0.50	มาก	2
2.	ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ	4.51	0.55	มากที่สุด	1
3.	การประสานงานกับงานแนะแนวและฝ่ายปกครองเพื่อส่งต่อ	3.99	0.63	มาก	10
4.	ครูประจำชั้นมีการประสานงานกับครูที่จะรับช่วงในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไปล่วงหน้า	4.05	0.61	มาก	9
5.	ครูปฏิบัติกับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง มีปัญหาอย่างถูกต้อง จนนักเรียนไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยกจากคนอื่น ๆ	4.34	0.57	มาก	6
6.	ครูสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เข้าใจเหตุผลของการส่งต่อ	4.45	0.57	มาก	4
7.	การส่งต่อนักเรียนโดยไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก	4.46	0.50	มาก	3
8.	ครูมีการนัดวัน เวลา สถานที่ในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่รับช่วงต่อ	4.24	0.60	มาก	7

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน	N = 80		ระดับ	อันดับ
		μ	σ		
9.	ครูติดตามผลอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ใน การดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ	4.16	0.56	มาก	8
10.	ครูติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่อง หลังจากรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญ จนกว่านักเรียนจะ ได้รับการพัฒนาเป็นกลุ่มปกติ	4.35	0.60	มาก	5
รวม		4.30	0.39	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวม
และรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 2 ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียน
เพื่อส่งต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก
ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ ครูประจำชั้นได้ดำเนินการ
แก้ปัญหามาเบื้องต้นด้วยตนเองก่อนหากไม่สามารถแก้ปัญหาก็จึงดำเนินการส่งต่อ และการส่งต่อ
นักเรียนโดยไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน รายละเอียดดังตารางที่ 8-15

ตารางที่ 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ

การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	เพศ							
	ชาย (N = 21)				หญิง (N = 59)			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	4.18	0.51	มาก	4	4.29	0.36	มาก	1
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.40	0.33	มาก	2	4.26	0.35	มาก	2
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.08	0.35	มาก	5	4.02	0.42	มาก	5
4. ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน	4.37	0.29	มาก	3	4.24	0.36	มาก	3
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.51	0.29	มากที่สุด	1	4.23	0.40	มาก	4
รวม	4.34	0.24	มาก		4.19	0.33	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ ปรากฏผล ดังนี้

เพศชาย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ตามลำดับ

เพศหญิง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ

การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	เพศ				ES.	ขนาดผลต่าง
	ชาย (N = 21)		หญิง (N = 59)			
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.18	0.51	4.29	0.36	0.25	แตกต่างกัน้อย
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.40	0.33	4.26	0.35	0.41	แตกต่างกัน้อย
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.08	0.35	4.02	0.42	0.16	แตกต่างกัน้อย
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.37	0.29	4.24	0.36	0.40	แตกต่างกัน้อย
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.51	0.29	4.23	0.40	0.81	แตกต่างมาก
รวม	4.34	0.24	4.19	0.33	0.53	แตกต่างปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ โดยรวมอยู่ใน
ระดับแตกต่างปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับแตกต่างกัน้อย

ตารางที่ 10 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	วุฒิการศึกษา							
	ปริญญาตรี (N = 40)				สูงกว่าปริญญาตรี (N = 40)			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	4.26	0.41	มาก	1	4.26	0.40	มาก	4
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.19	0.39	มาก	3	4.40	0.27	มาก	1
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.95	0.43	มาก	5	4.12	0.36	มาก	5
4. ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน	4.17	0.37	มาก	4	4.37	0.30	มาก	3
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.21	0.39	มาก	2	4.39	0.38	มาก	2
รวม	4.13	0.35	มาก		4.32	0.26	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยวุฒิการศึกษาปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ ส่วนวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตาม
วุฒิการศึกษา

การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	วุฒิการศึกษา				ES.	ขนาดผลต่าง
	ปริญญาตรี (N = 40)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 40)			
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	4.26	0.41	4.26	0.40	0.00	ไม่แตกต่าง
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.19	0.39	4.40	0.27	0.64	แตกต่างปานกลาง
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.95	0.43	4.12	0.36	0.43	แตกต่างน้อย
4. ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน	4.17	0.37	4.37	0.30	0.60	แตกต่างปานกลาง
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.21	0.39	4.39	0.38	0.47	แตกต่างน้อย
รวม	4.13	0.35	4.32	0.26	0.62	แตกต่างปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม
และรายด้านอยู่ในระดับแตกต่างปานกลาง ยกเว้น ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ
นักเรียน อยู่ในระดับแตกต่างน้อย และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับไม่แตกต่าง

ตารางที่ 12 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ประสบการณ์ในการสอน											
	1-3 ปี (N = 11)				3-5 ปี (N = 39)				มากกว่า 5 ปี (N = 30)			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ	μ	σ	ระดับ	อันดับ	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.31	0.21	มาก	2	4.21	0.43	มาก	4	4.30	0.43	มาก	1
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.26	0.40	มาก	4	4.36	0.29	มาก	2	4.23	0.44	มาก	2
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.26	0.26	มาก	3	4.02	0.31	มาก	5	4.02	0.52	มาก	5
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.13	0.34	มาก	5	4.30	0.27	มาก	3	4.19	0.45	มาก	3
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.37	0.23	มาก	1	4.37	0.29	มาก	1	4.15	0.49	มาก	4
รวม	4.46	0.24	มาก		4.26	0.21	มาก		4.15	0.44	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนปรากฏผลดังนี้

ประสบการณ์ในการสอน 1-3 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งเสริมนักเรียน ตามลำดับ

ประสบการณ์ในการสอน 3-5 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ตามลำดับ

ประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกประสบการณ์ในการสอนระหว่างประสบการณ์ในการสอน 1-3 ปี กับ 3-5 ปี

การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ประสบการณ์ในการสอน				ES.	ขนาดผลต่าง
	1-3 ปี		3-5 ปี			
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.31	0.21	4.21	0.43	0.31	แตกต่างกัน้อย
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.26	0.40	4.36	0.29	0.29	แตกต่างกัน้อย
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.26	0.26	4.02	0.31	0.84	แตกต่างมาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.13	0.34	4.30	0.27	0.56	แตกต่างปานกลาง
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.37	0.23	4.37	0.29	0.00	ไม่แตกต่าง
รวม	4.46	0.24	4.26	0.21	0.89	แตกต่างมาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกประสิทธิภาพในการสอนระหว่างประสิทธิภาพในการสอน 1-3 ปี กับ 3-5 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับแตกต่างกันเล็กน้อย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับแตกต่างกันน้อย และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน อยู่ในระดับแตกต่างปานกลาง และด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับไม่แตกต่าง

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกประสิทธิภาพในการสอนระหว่างประสิทธิภาพในการสอน 1-3 ปี กับมากกว่า 5 ปี

การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ประสิทธิภาพในการสอน				ES.	ขนาดผลต่าง
	1-3 ปี (N = 11)		มากกว่า 5 ปี (N = 30)			
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.31	0.21	4.30	0.43	0.03	ไม่แตกต่าง
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.26	0.40	4.23	0.44	0.07	ไม่แตกต่าง
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.26	0.26	4.02	0.52	0.62	แตกต่างปานกลาง
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.13	0.34	4.19	0.45	0.15	ไม่แตกต่าง
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.37	0.23	4.15	0.49	0.61	แตกต่างปานกลาง
รวม	4.46	0.24	4.15	0.44	0.91	แตกต่างมาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกประสิทธิภาพในการสอนระหว่างประสิทธิภาพในการสอน 1-3 ปี กับมากกว่า 5 ปี โดยรวมอยู่ในระดับแตกต่างกันเล็กน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน อยู่ในระดับไม่แตกต่าง และด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับแตกต่างปานกลาง

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกประสบการณ์
ในการสอนระหว่างประสบการณ์ในการสอน 3-5 ปี กับมากกว่า 5 ปี

การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ประสบการณ์ในการสอน				ES.	ขนาดผลต่าง
	3-5 ปี		มากกว่า 5 ปี			
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.21	0.43	4.30	0.43	0.21	แตกต่างกันน้อย
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.36	0.29	4.23	0.44	0.36	แตกต่างกันน้อย
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.02	0.31	4.02	0.52	0.00	ไม่แตกต่าง
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.30	0.27	4.19	0.45	0.31	แตกต่างกันน้อย
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.37	0.29	4.15	0.49	0.56	แตกต่างปานกลาง
รวม	4.26	0.21	4.15	0.44	0.34	แตกต่างกันน้อย

จากตารางที่ 15 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกประสบการณ์ในการสอน
ระหว่างประสบการณ์ในการสอน 3-5 ปี กับมากกว่า 5 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
แตกต่างกันน้อย ยกเว้น ด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับแตกต่างปานกลาง และด้านการส่งเสริม
นักเรียน อยู่ในระดับไม่แตกต่าง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน โดยสอบถามความคิดเห็นจากครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) มีจำนวน 3 ข้อ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว มีข้อคำถาม จำนวน 50 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert (1967, pp. 16-24) ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .30-.71 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Effect size (ES.)

สรุปผล

การศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเยี่ยมบ้านนักเรียน

เพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียน การร่วมประชุมกับผู้ปกครอง และการประสานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 7 การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ การประสานงานด้านข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนกับครูผู้สอน และครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 8 การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ ข้อ 9 การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา และข้อ 10 การจัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูประจำชั้นจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน การกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และครูประจำชั้นได้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น ครูมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคนและครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 2 ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ ครูประจำชั้นได้ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อน หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อ และการส่งต่อนักเรียนโดยไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าคุณเองแปลกแยก

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ โดยรวมอยู่ในระดับแตกต่างปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับแตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม

และรายด้านอยู่ในระดับแตกต่างปานกลาง ยกเว้น ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ
นักเรียน อยู่ในระดับแตกต่างกัน้อย และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับไม่แตกต่าง

4. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสิทธิภาพ
ในการสอน

4.1 ครูที่มีประสิทธิภาพในการสอน 1-3 ปี กับ 3-5 ปี พบว่า โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับแตกต่างกันมาก ยกเว้น ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน
อยู่ในระดับแตกต่างกัน้อย และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน อยู่ในระดับแตกต่าง
ปานกลาง และด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับไม่แตกต่าง

4.2 ครูที่มีประสิทธิภาพในการสอน 1-3 ปี กับมากกว่า 5 ปี โดยรวมอยู่ในระดับ
แตกต่างกันมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง
นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน อยู่ในระดับไม่แตกต่าง และด้านการส่งเสริม
นักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับแตกต่างปานกลาง

4.3 ครูที่มีประสิทธิภาพในการสอน 3-5 ปี กับมากกว่า 5 ปี โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับแตกต่างกัน้อย ยกเว้น ด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับแตกต่างปานกลาง และด้าน
การส่งเสริมนักเรียน อยู่ในระดับไม่แตกต่าง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาคำนิพนธ์งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ตามจุดมุ่งหมายและสมมติฐาน
ของการวิจัยพบประเด็นที่สำคัญ และนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาคำนิพนธ์งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ใน
ระดับมาก โดยเรียงอันดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคัดกรอง
นักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียน
เป็นรายบุคคลทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน วิธีการ
และเครื่องมือที่มีมาตรฐาน ประกอบกับมีหลักฐานในการทำงานที่ตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับ
งานวิจัยของอินทรา ฮวดเจริญ (2550) ได้ศึกษาคำนิพนธ์งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชยานนท์ มูลพิมพ์ (2550) ได้ศึกษาระดับการดำเนินงาน

ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

โดยเรียงอันดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียน การร่วมประชุมกับผู้ปกครอง และการประสานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน จึงอำนวยความสะดวกให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการป้องกันช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรี โพธิ์สำนัก (2552) ได้ศึกษาปัญหาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชาวลิต จินดารัตน์ (2551) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 7

การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ การประสานงานด้านข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนกับครูผู้สอน และครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาดำเนินการต่อจากการรู้จักนักเรียนแล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยประกอบกับผู้บริหารเห็นความสำคัญในการจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด บุญมา (2552) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนท่าเกษมพิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ สวนจันทร์ (2553) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 8 การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ ข้อ 9 การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา และข้อ 10 การจัดกิจกรรม โดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูประจำชั้นจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน การกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และครูประจำชั้น ได้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงานและองค์กรเอกชนมีส่วนร่วม ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตลอดจนนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาให้ เต็มตามศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของมธุรดา ดวงจันทร์ (2553) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดไทยवास สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเรณู ศรีสุภา (2555) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาของ เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูมีความรู้และทักษะ ในการให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น ครูมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียน ทุกคนและครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษารู้จักศักยภาพของครูและบุคลากรในการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลือจากชุมชน ผู้ปกครอง ประกอบกับ ชุมชนตระหนักในการมีส่วนร่วมกับ โรงเรียนเข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน เป็นตัวอย่างที่ดี แก่บุตรหลาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายดา (2556) ได้ศึกษาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจงจิตรสิงห์ทอง (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาสอยดาวเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 2 ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ ครูประจำชั้นได้ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อน หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อ และการส่งต่อนักเรียนโดยไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การส่งต่อนักเรียนกรณีนักเรียนมีปัญหาซับซ้อน โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน มีการประสานงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอจึงทำให้การส่งต่อไปยังครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง หรือผู้มีทักษะความสามารถตรงกับลักษณะปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรียาทองบัณฑิต (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิเดช สุขอ้วน (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ โดยรวมอยู่ในระดับแตกต่างกันปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับแตกต่างกันน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปรึกษาที่มีเพศต่างกันย่อมได้รับข้อมูลจากนักเรียนที่อยู่ในระดับต่างกันประกอบกับการดำเนินการกับกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหา ครูเพศหญิงจะดำเนินการได้ดีกว่าเพศชาย จนนักเรียนได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม และมีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย เจริญศรี (2546) ได้ศึกษาการศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี พบว่า ครูเพศหญิงและครูเพศชาย มีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวม

แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิรัตน์ หัตถกิจ (2552) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับแตกต่างปานกลาง ยกเว้น ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับแตกต่างกัน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับไม่แตกต่างกันนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปรึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงจะมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีระบบและขั้นตอนประกอบกับการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ โดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ระมัดระวังไม่ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิดกังวลหรือโกรธ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ กลิ่นทอง (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรียา ทองบัณฑิต (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิเดช สุขอ้วน (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์ ในการสอน โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-3 ปี กับ 3-5 ปี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับแตกต่างกันมาก ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-3 ปี กับมากกว่า 5 ปี โดยรวมอยู่ในระดับ แตกต่างมาก และครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 3-5 ปี กับมากกว่า 5 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับแตกต่างกันน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกันจะมีกระบวนการ ดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตลอดจน การส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องทางและรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรียา ทองบัณฑิต (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่ม โรงเรียน ศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจงจิตร์ สิงห์ทอง (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาสอยดาวเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้าน การคัดกรองนักเรียน ส่วนผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของมลรวี ทิพย์รัตน์ (2558) ที่ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูโดยรวมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง ประกอบกับครูที่ปรึกษาควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน
2. ด้านการคัดกรองนักเรียนครูควรรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับครูควรแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เพื่อขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียนครูควรจัดกิจกรรม โดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด และจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนครูควรเอาใจใส่ดูแลนักเรียน โดยทั่วถึงเท่าเทียมกันทุกคน และครูควรมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียน ประกอบกับครูควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ
5. ด้านการส่งต่อนักเรียนครูควรมีการประสานงานกับงานแนะแนวและฝ่ายปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียน ประกอบกับครูประจำชั้นควรมีการประสานงานกับครูที่จะรับช่วงในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไปล่วงหน้า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
2. ควรศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
3. ควรศึกษาดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดสระแก้ว

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ วุฒิวิชญานันท์. (2550). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กรมสุขภาพจิต. (2545). คู่มือเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3-10 ปี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยรางวัลพระราชทาน พ.ศ. 2555. เข้าถึงได้จาก <http://www.atg.obec.go.th/prl/17/11/59-1-2.PDF>
- กระทรวงสาธารณสุข. (2556). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: ยูเรสตีสมเมจกรุ๊ป.
- กิตติภพ เกาแก้ว. (2547). การพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหารทราย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เกียรติศักดิ์ กลิ่นทอง. (2557). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จงจิตร สิงห์ทอง. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาสอยดาวเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จักรี โพธิ์สำนัก. (2552). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- จตุติกรณ์ นิสสัย. (2558). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน บ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑากรณ์ นาคประวัตติ. (2553). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุรีรัตน์ มีพันธ์. (2553). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ชยานนท์ มูลพิมพ์. (2550). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชวน สุขเจริญ. (2553). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุตติกรณ์ นิสสัย. (2558). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน บ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เชาวลิต จินดารัตน์. (2551). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดาวรุ่ง มุกดาภิจ. (2554). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแขง อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- เตรียมศักดิ์ อินอุเทน. (2551). *ประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บรรดล สุขปิติ. (2551). *การวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม: เพชรเกษมพรินติ้งกรุ๊ป.
- บัวเครือ โพธิ์ชัย. (2548). *ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญประสพ กุลศรี. (2550). *การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอนุบาลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุขครธานี เขต 1*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประภาส นาคประวัตติ. (2553). *ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 ถึง 3 ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประเสริฐ สวนจันทร์. (2553). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปริญญา ไชยสุรินทร์. (2558). *สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปริญวีร์ ชัยสวัสดิ์. (2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู โรงเรียนในสหวิทยาเขตหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนม เกตุมาน. (2558). *พัฒนาการวัยรุ่น*. เข้าถึงได้จาก https://www.psyclin.co.th/new_page_58>htm

- พัชรียา ทองบัณฑิต. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายดา. (2556). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมพ์พา ผ่องแผ้ว. (2557). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญศรี นิตยา. (2551). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภูมิเดช สุขอ้วน. (2558). การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มธุรดา ดวงจันทร์. (2553). สภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดไทยवास สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- มนัส อุณหศิริกุล. (2558). ทำอย่างไรให้นักเรียนตั้งใจเรียนหนังสือ. เข้าถึงได้จาก [https://www.stou.ac.th/stdy/sumrit/12-58\(500\)/page6-12-58\(500\).hmt](https://www.stou.ac.th/stdy/sumrit/12-58(500)/page6-12-58(500).hmt)
- มลรวี ทิพย์รัตน์. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- รังสรรค์ เพ็งณุ. (2551). *สภาพความสำเร็จการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1.
- รัตนา ฤทธิคัง. (2556). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในเครือข่ายกรู๊ป จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เรณู ศรีสุภา. (2555). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาของ เขต 18*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เรืองยศ อุดรศาสตร์. (2548). *การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ในโรงเรียนจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา. (2558). *แผนปฏิบัติการ ประจำปี 2558*. สระแก้ว: โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา.
- โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา. (2559). *รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2558*. สระแก้ว: โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา.
- วนิดา ชนินทยุทธวงศ์. (2544). *คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- วรัญญา พงษ์เกษม. (2557). *ปัญหาพฤติกรรมในวัยรุ่น*. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaigodview.com/library/contest/health03/07/1-6.hmt>
- วิชัย เจริญศรี. (2546). *การศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เบญจมาชุกติ ราชบุรี*. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิฑูรย์ วงแหวน. (2549). *รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังสฤษฎ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วินัย จันทรานาค. (2558). *แนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยการอาชีพจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วีระพงษ์ เจริญไชย. (2552). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมคิด บุญมา. (2552). *ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนท่าเกษมพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมปอง โพธิ์ศรี. (2556). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมศักดิ์ วันศิริ. (2550). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอน ในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขวิกฤตสังคม เส้นทางครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *สภาพความสำเร็จและแนวทางเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2545-2559)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สุทธิรัตน์ หัตถกิจ. (2552). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันท์ โพธิบาย. (2552). *การประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสริมฤทธิ์ หวายุฤทธิ์. (2552). *สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- โสพิศ คิณราช. (2551). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*
- อัญชญา พงษ์จันโอ. (2554). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคารจังหวัดชลบุรี* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อินทิรา ฮวดเจริญ. (2550). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*, 50(3), 113-121.
- อานนท์ นนทวัน. (2551). *การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมอุ้งพัฒนวิทย์ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อำพล สกุกสัมพันธ์ศรี. (2555). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเปล่งยาวพิทยาคม* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essential of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper and Collins.
- Howell, D. C. (1997). *Statistical method or psychology* (4th ed.). Belmont, CA: Duxbury Press.

- Leggett, M. E. S. (2004). *The Effects of a solution-focused classroom guidance intervention with elementary students*. Retrieved from <http://www.od.arc.nrru.ac.th/dao/detail.nsp>
- Likert, R. (1967). *The method of constructing an attitude scale*. New York: West.
- March, H. W. (1987). Student evaluation of University teaching: research findings, methodological issues, and directions for further research. *Journal of educational Research, 11*(6), 253-388.
- Solberg, V. S. (1994). Asian-American students' severity of problems and willingness to seek help from University counseling centers: Role of previous counseling experience, gender and ethnicity. *Journal of Counseling Psychology, 41*(4), 275-279.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.011

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

11 มกราคม พ.ศ. 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เล่าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวพิมพ์ญาญา นูพิมพ์ รหัส 58990064

งานนิพนธ์เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

โดยมี **ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู** เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.011

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

15 มกราคม พ.ศ. 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวพิมพ์ญาภา นูพิมพ์ รหัส 58990064

งานนิพนธ์เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

โดยมี **ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู** เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.012

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

19 มกราคม พ.ศ. 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวพิมพ์ญาญา นูพิมพ์ รหัส 58990064

งานนิพนธ์เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

โดยมี ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง
ข้อถามกับวัตถุประสงค์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Index of item objective congruence: IOC)

ตารางที่ 16 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

ข้อ	รายการ	การพิจารณาของ			IOC	ความ หมาย
		ผู้ทรงคุณวุฒิ				
		1	2	3		
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	การจัดเก็บข้อมูลนักเรียน อย่างเป็นระบบ สามารถ นำข้อมูลมาใช้ได้สะดวก รวดเร็ว	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	การจัดทำระเบียบสะสมอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	การใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูล นักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	การสื่อสารข้อมูลด้านพฤติกรรมและด้านการเรียนกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น วิชาการ แนะแนว ฝ่ายปกครอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ ในตนเองมีความมั่นใจในตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจตนเอง และรู้จักตนเองดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	ครูได้สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียน เกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่นและศรัทธา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	การเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ ที่บ้านของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	การประสานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูล เกี่ยวกับนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	การร่วมประชุมกับผู้ปกครอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
		ด้านการคัดกรองนักเรียน				
11	ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	การรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	การแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา เพื่อขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	การชี้แจง เสนอแนะ และร่วมวางแผนกับผู้ปกครอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	การปฏิบัติกับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา อย่างถูกต้อง จนนักเรียนไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยกจากคนอื่น ๆ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	การประสานงานด้านข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนกับครูผู้สอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	ครูได้ทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	ครูฝ่ายบริหาร ครูแนะแนว มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	ครูใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการส่งเสริมนักเรียน						
21	ครูประจำชั้นจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	การกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
23	ครูประจำชั้นได้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยงให้เป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และสังคมดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ นักเรียนกลุ่มปกติอย่างทั่วถึงและเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	การจัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน					
31	ครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนโดยทั่วถึงเท่าเทียมกันทุกคน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	ครูติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหาโดยยึดหลักเมตตาธรรมและใช้หลักจิตวิทยา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	ครูมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	ครูมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	การพิจารณาของ			IOC	ความ หมาย
		ผู้ทรงคุณวุฒิ				
		1	2	3		
36	ครูให้คำแนะนำในเรื่องการปรับตัวและการวางตัว ในสังคม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้าน บุคลิกภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	ครูมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนเพศตรงข้ามเป็น อย่างดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	ครูมีการประสานงานกับครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของ นักเรียนด้านการเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	ครูมีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการในการแก้ปัญหา ของนักเรียนด้านการเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
41	ครูประจำชั้นได้ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้น ด้วยตนเองก่อนหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จึงดำเนินการส่งต่อ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
42	ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูล นักเรียนเพื่อส่งต่อ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43	การประสานงานกับงานแนะแนวและฝ่ายปกครอง เพื่อส่งต่อ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
44	ครูประจำชั้นมีการประสานงานกับครูที่จะรับช่วง ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไปล่วงหน้า	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
45	ครูปฏิบัติกับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง มีปัญหาอย่างถูกต้อง จนนักเรียนไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยกจาก คนอื่น ๆ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
46	ครูสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เข้าใจเหตุผล ของการส่งต่อ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	การพิจารณาของ			IOC	ความ หมาย
		ผู้ทรงคุณวุฒิ				
		1	2	3		
47	การส่งต่อนักเรียน โดยไม่ทำให้นักเรียน เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
48	ครูมีการนัดวัน เวลา สถานที่ในการส่งต่อนักเรียนกับ หน่วยงานที่รับช่วงต่อ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
49	ครูติดตามผลอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ใน การดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
50	ครูติดตามผลการแก้ปัญหาให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง หลังจากรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญ จนกว่านักเรียน จะได้รับการพัฒนาเป็นกลุ่มปกติ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.65	26	.68
2	.54	27	.46
3	.71	28	.71
4	.53	29	.34
5	.71	30	.52
6	.58	31	.55
7	.68	32	.65
8	.71	33	.69
9	.55	34	.53
10	.64	35	.34
11	.33	36	.66
12	.54	37	.55
13	.68	38	.54
14	.66	39	.60
15	.66	40	.43
16	.53	41	.42
17	.59	42	.58
18	.65	43	.40
19	.52	44	.48
20	.71	45	.39
21	.34	46	.43
22	.59	47	.30
23	.32	48	.34
24	.40	49	.55
25	.69	50	.39

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว คำตอบของท่านมีความสำคัญยิ่งต่อความสมบูรณ์ของการวิจัย และจะไม่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

ดังนั้น จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุดเพื่อให้งานวิจัยได้ข้อมูลที่ต้องการและเป็นประโยชน์ ในการพัฒนาโรงเรียน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ที่กรุณาได้สละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวพิมพ์ญาภา นุพิมพ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของสถานภาพของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลจริงของท่าน

1. เพศ

[ ] ชาย

[ ] หญิง

2. วุฒิการศึกษา

[ ] ปริญญาตรี

[ ] สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการสอน

[ ] ประสบการณ์ในการสอน 1-3 ปี

[ ] ประสบการณ์ในการสอน 3-5 ปี

[ ] ประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การจัดเก็บข้อมูลนักเรียน อย่างเป็นระบบ สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้สะดวก รวดเร็ว					
2	การจัดทำระเบียบสะสมอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน					
3	การใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน					
4	การสื่อสารข้อมูลด้านพฤติกรรมและด้านการเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น วิชาการ แนะแนว ฝ่ายปกครอง					
5	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง					
6	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจตนเอง และรู้จักตนเองดีขึ้น					
7	ครูได้สร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนเกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่นและศรัทธา					
8	การเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียน					

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9	การประสานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน					
10	การร่วมประชุมกับผู้ปกครอง					
11	ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน					
12	การรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
13	การแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา เพื่อขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง					
14	การชี้แจง เสนอแนะ และร่วมวางแผนกับผู้ปกครอง					
15	การปฏิบัติกับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง มีปัญหาอย่างถูกต้อง จนนักเรียนไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยกจากคนอื่น ๆ					
16	การประสานงานด้านข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนกับครูผู้สอน					
17	การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ					
18	ครูได้ทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน					
19	ครู ฝ่ายบริหาร ครูแนะแนว มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน					
20	ครูใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน					
21	ด้านการส่งเสริมนักเรียน ครูประจำชั้นจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่น เหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน					
22	การกิจกรรม โฮมรูมให้มีบรรยากาศที่หลากหลาย ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน					

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23	ครูประจำชั้นได้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง					
24	การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยงให้เป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืน					
25	การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นและสังคมดีขึ้น					
26	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ					
27	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่นักเรียนกลุ่มปกติอย่างทั่วถึงและเหมาะสม					
28	การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ					
29	การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา					
30	การจัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมให้มากที่สุด					
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา						
31	ครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนโดยทั่วถึงเท่าเทียมกันทุกคน					
32	ครูติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง					
33	ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหาโดยยึดหลักเมตตาธรรมและใช้หลักจิตวิทยา					
34	ครูมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น					
35	ครูมีความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนทุกคน					
36	ครูให้คำแนะนำในเรื่องการปรับตัวและการวางตัวในสังคม					

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37	ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ					
38	ครูมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนเพศตรงข้ามเป็นอย่างดี					
39	ครูมีการประสานงานกับครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน					
40	ครูมีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน					
41	ด้านการส่งต่อนักเรียน ครูประจำชั้นได้ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อนหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อ					
42	ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ					
43	การประสานงานกับงานแนะแนวและฝ่ายปกครองเพื่อส่งต่อ					
44	ครูประจำชั้นมีการประสานงานกับครูที่จะรับช่วงในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไว้ล่วงหน้า					
45	ครูปฏิบัติกับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง มีปัญหาอย่างถูกต้องจนนักเรียนไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยกจากคนอื่น ๆ					
46	ครูสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เข้าใจเหตุผลของการส่งต่อ					
47	การส่งต่อนักเรียนโดยไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก					
48	ครูมีการนัดวัน เวลา สถานที่ในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่รับช่วงต่อ					

ข้อ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
49	ครูติดตามผลอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ					
50	ครูติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องหลังจากรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญ จนกว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนาเป็นกลุ่มปกติ					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพิมพ์ญาภา นุพิมพ์
วัน เดือน ปีเกิด	16 ธันวาคม พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	50 หมู่ 8 ตำบลนาโถ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2557	ครูผู้ช่วย โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมือง วังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน	ครู คศ.1 โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	ครุศาสตรบัณฑิต (การประถมศึกษา) สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา